

NAŠE DELO

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE CELULOZE IN PAPIRJA VEVČE-MEDVODE

Nova organizacija podjetja

Na 12. redni seji delavskega sveta je bil med drugim sprejet tudi predlog nove organizacije podjetja. Po združenju Vevč z obratom »Celuloza« se organizacijska oblika novega podjetja ni bistveno spremenila. Posamezne službe, pa tudi samoupravni organi so svoje delo nadaljevali na star način. To pa ni bilo v soglasju s sklepom o organizaciji tesnejše združitve s centralnim funkcionalnim vodenjem na temelju dveh obratov, kakor tudi ne v soglasju z načelom, da je treba skupni program proizvodnje, organizacije in delavskega samoupravljanja razširiti in uskladiti s stališča enotne gospodarske koncepcije in določiti pristojnosti organov in služb.

Da bi stvar pravilneje in hitreje stekla, je podjetje sredi leta 1962 sklenilo pogodbo z Zavodom SRS za produktivnost dela. Le-ta je posnel obstoječe stanje in z malo zamudo napravil predlog nove organizacije celotnega podjetja. Ob tem je predvidel funkcije posameznih služb in razdelitev pristojnosti med delavskim svetom podjetja ter samoupravnimi organi v poslovnih enotah.

Pri snemanju obstoječega stanja je zavod ugotovil, da so sicer bili posamezni sektorji skupnega podjetja centralizirani in formalno ukinjen pojem lokacije oziroma razdalje, vendar pa je dejanska praksa pokazala, da ta pojem še vedno krčevito živi. Posamezne službe pa delujejo kot v starih, samostojnih podjetjih. Zaslediti je precejšen dualizem v kadrovske službi, kakor tudi v komercialni in celo tehnični službi. Tudi pri organizaciji samoupravljanja je bilo opaziti nekaj temeljnih problemov, ki naj bi jih nova organizacija rešila.

Upoštevati bi bilo treba enotnost podjetja in močno medsebojno povezanost obeh poslovnih enot ter razviti enoten sistem programiranja dejavnosti obeh enot, predvsem pa proizvodnje.

Iz teh stališč in potreb je ob skupnem sodelovanju nastala nova shema organizacije podjetja, o kateri objavljamo naslednji komentar:

PREDLOG ORGANIZACIJE TOVARNE CELULOZE IN PAPIRJA VEVČE-MEDVODE

1. Splošni principi predloga organizacije:

Predlogi in izboljšave so last neposrednega proizvajalca

Na zadnji seji delavskega sveta so po analizi proizvodnih rezultatov pohvalili celotni kolektiv za prizadevanje in uspehe v proizvodnji, ki res niso bili majhni. Prizadevanje in uspehi razpravljali tudi o prevelikih količinah izmeta in razmeroma visokem odstotku zastojev strojev.

Med razpravo o poročilih so poudarili:

Z dobrimi in slabimi rezultati morajo biti najprej seznanjeni vodje ekonomskih enot, ki naj z njimi seznanijo člane EE. Za slabe rezultate, ki se zrcalijo v prevelikem izmetu, zastojih ali drugih nerednostih, ne moremo kriviti naprave, ampak ljudi, ki vplivajo na to, da bi izboljšali naprave. Prav izboljšave pa potrebujemo. Ni naprave, pa če je še tako nova in moderna, da ne bi bila potrebna kontrole, izboljšav in dopolnil. Torej, na dan s predlogi, četudi bi bili predlogi na videz še tako nepomembni. Predlaganje izboljšav ni le osnovna pravica, temveč tudi dolžnost slehernega delavca. Tu je torišče dela ekonomskih enot. Na vsakem koraku razmišljajmo o delu, ki ga opravljamo. Molk namesto predlogov pri tem delu je rana, ki slabi napredek in daje slabe materialne pogoje delovni enoti.

Pomislmo najprej na to, ko stopamo na delovno mesto.

na organizacijska oblika usklajena z organizacijo upravljanja in z organizacijo proizvodnje.

Organi upravljanja opravljajo svojo funkcijo skupno, to je na svojih zasedanjih.

Organi vodenja opravljajo svoje delo načeloma individualno zaradi pravičnega sodelovanja pa se, kjer je mogoče, priporoča uveljaviti teamsko oziroma kolegično delo.

Funkcija vodenja združuje produkcijsko, razvojno, tehnično, investicijsko, komercialno, finančno, kadrovske in organizacijsko-analitsko funkcijo, pri tem pa se poslužuje administrativno-regulativne, kontrole in koordinacijske funkcije kot pomožne funkcije.

Organizacija funkcije vodenja je pogojena s hierarhično organizacijsko strukturo. Izhaja iz tehnične delitve dela na sodobnih principih in iz potrebe, zagotoviti enotnost vseh akcij v podjetju pri ustvarjanju proizvodnega programa.

Kooperacija proizvodnje celuloze in proizvodnje papirja zahteva višjo obliko organizacije dela, ki povečuje produktivnost dela, zahteva nove metode, nove principe, nove in izboljšane strokovne službe idr.

V zelo razviti in obsežni proizvodnji z visoko tehnično delitvijo dela je nujna decentralizacija vodenja po hierarhičnem principu.

Tudi sama tehnična delitev dela vključuje v sebi določeno hierarhijo nalog, kateri nujno odgovarja tudi hierarhija vodstvenih odgovornosti.

Pri vodenju moramo upoštevati linijski in funkcionalni sistem dela. Pristojnost za odločitve je na primer zasnovana popolnoma na principu linijskega sistema, potrebno pa je, da so strokovnjaki, preden pride do odločitve, poprej konsultirani.

Funkcijo vodenja kot celoto predstavlja direktor podjetja.

2. Uvajanje predloga bodoče organizacije v podjetju Vevče-Medvode:

Pri dosedanjem delu so delavci Zavoda SRS za produktivnost dela nepretrgoma sodelovali z vodilnimi delavci v podjetju. Zato je predložen statut, ki ga je upravni odbor na zadnjih sejah že sklenil predlagati delavskemu svetu podjetja, pripravljen in narejen po medsebojnih dogovorih tako, da bo organizacijska osnova za delo samoupravnih in vodstvenih organov podjetja. Zato osnutek statuta predvideva razmejitve pristojnosti med organi samoupravljanja kot tudi skupnimi strokovnimi službami podjetja, predvideva pristojnosti, ki so potrebne za kvalitetno funkcionalno delo organov in služb. Točno so definirane funkcije upravljanja in vodenja in je osnutek statuta skoraj docela prilagojen predlogu nove organizacije, kakršno predlaga Zavod SRS za produktivnost dela. Večja sprememba je v zadnjem času, od izdelave osnutka statuta podjetja pa do danes, nastala le v tem, da tehnični sektor ali po statutu razvojno-tehnične službe razdelimo v tehnični sektor, ali službo, ki vsebuje programski center, upravo osnovnih sredstev

(Nadaljevanje na 5. strani)

V nesreči spoznaš prijatelja

Visoko spoštovani gospodje!

Globoko presunjeni zaradi strašne usode mesta Skopja, vam ob tej katastrofi pošiljamo naše iskrene izraze sočustvovanja. Z vami žalujemo ob mnogih žrtvah potresa in ob trpljenju vsega prebivalstva.

Mi v Holandiji zelo dobro razumemo vaše sedanje počutje, kajti gotovo se še spominjate, kako smo imeli tudi mi v januarju 1953 strašno poplavo v obalni pokrajini, pri čemer je tudi prišlo nekaj tisoč ljudi ob življenje.

Trdno upamo, da bo trpljenje in stiska prebivalcev le olajšalno ob pomoči, ki jo ves svet prostovoljno daje.

S tolažimi pozdravi in z odličnim spoštovanjem!

MAX GENN & CO. N. V.
ROTTERDAM

Spoštovani!

Predvsem želimo izraziti našo osuplost zaradi strašne zemeljske katastrofe v Skopju. Upamo, da ni bil nihče od vaših družin ali poznanib prizadet.

Usoda vaših ljudi v Makedoniji nas žalosti in izražamo upanje, da boste v kratkem času našli rešitev za veliko trpljenje.

P B A
PAPIERMAATSCHAPPIJ POLAK
& van BERG
AMSTERDAM

Smo v času dopustov. Nekateri ga preživljajo na morju, drugi v hribih, naši upokoje pa kar radi ostanejo ob Ljubljani, z ribiško palico v rokah

Še nekaj o uvozu

O izvozu podjetja smo že čitali v »Našem delu«. Ker se vsak dan srečujemo s vprašanji, kdaj bo prispelo to ali ono iz uvoza, ali imamo na razpolago devizna sredstva za »nujne« rezervne dele itd., želim vsem članom našega kolektiva v nekaj besedah opisati obstoječi uvozni režim in razložiti tesno povezavo med izvozom in uvozom.

V večini je našim članom kolektiva že znano, da se je pri nas v začetku leta 1961 spremenil režim uvoza ter so se ob tej priliki določile tako zbrane nove liste blaga — razni režimi za razne artikole. Ti režimi oziroma liste so naslednje:

1. Lista prostega uvoza

Po tej listi se uvažajo artikli, ki jih pri nas sploh še ne izdelujemo, ali v zelo majhnih količinah. Za naše podjetje uvažamo po tej listi: klobučevino, kaolin in celulozo. V tem primeru podjetju-uvozniku niso potrebne lastne devize, temveč samo dinarska sredstva za nakup deviz od Narodne banke ob vsakem priloženemu zahtevku posebej. V zadnjem času Narodna banka oziroma Jugobanka ni več dolžna v vsakem primeru konvertirati dinarje v devize.

2. Lista z liberalnim dovoljenjem

Artikli, določeni po tej listi, za nas ne pridejo v poštev: odpadki in ostanki bakra in bakrovih zlitin, surovo sivo železo, železova ruda 43% Fe, česana volnena preja, loj, itd.

Ce bi za nas prišel v poštev neki artikel po tem režimu, bi morali imeti predhodno odobren kontingent, oziroma dovoljenje od Sekretariata za zunanjo trgovino, medtem ko da devizna sredstva na razpolago tudi v tem primeru Narodna banka proti nakazanim dinarskim sredstvom.

3. Lista z generalnim dovoljenjem

Sem spadajo vsi artikli, ki niso na vseh drugih 5 listah. Naša tovarna uvaža po tej listi vse rezervne dele, sita, nože, anilinske barve, optična belila, itd. Devizna sredstva za uvoz teh artiklov so se določala leta 1961 na osnovi 80% kvote iz leta 1960. Za uvoz blaga po tej listi se lahko uporabljajo tudi sredstva, ustvarjena z lastnim izvozom po čl. 47 (7% retencijska kvota).

Kot že omenjeno, je služila kot osnova za določanje deviznih sredstev za uvoz blaga po generalnem dovoljenju 80% kvota iz leta 1960. Ta je pri nas zelo majhna, ker v letu 1960 IV. papirni stroj še ni obratoval ter je izpadel iz osnovne kvote. Najboljši izhod v tem je bil izvoz, ker nam ostaja od izvrženega izvoza 7% deviz, s katerimi pokrivamo uvoz najnujnejših artiklov, delno pa že nove investicije. V letu 1963 se je znesek de-

viznih sredstev ponovno zmanjšal — določen je v višini 50% sredstev, ki jih je podjetje prejelo v letu 1962.

4. Lista kontingentiranega uvoza

To je določena lista artiklov, za katere mora vsak koristnik oziroma uvoznik prejeti posebno dovoljenje in devizno kvoto. Po tej listi mi uvažamo vse kroglične ležaje in strokovne knjige. Za uvoz blaga po tej listi lahko uporabljamo tudi sredstva, ustvarjena z lastnim izvozom, vendar tudi to s posebnim dovoljenjem pristojne banke (za nas Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino).

5. Lista z restriktivnim dovoljenjem

Kot vse liste, tudi ta vsebuje artikole, za katere je potrebno uvozno dovoljenje. Banka ne dodeljuje za ta uvoz posebnih deviznih kvot, temveč se uporabljajo devize po listi z generalnim dovoljenjem, ali devize, ustvarjene z lastnim izvozom. Naše podjetje zaenkrat po tej listi, oziroma tem režimu še ni ničesar uvozilo. (Na to listo bi prišel avtomobil, če bi se odločili za nabavo iz uvoza.)

6. Način uvoza opreme

Devizna sredstva za uvoz investicij odobravajo Investicijska banka za objekte, ki jih v celoti ali delno kreditira Jugobanka v obliki deviznih kreditov, seveda pa so predvidena tudi sredstva ustvarjena z lastnim izvozom.

Narodna banka nam je zagotovila za uvoz blaga po listi prostega uvoza skoraj četrt milijona dolarjev, medtem ko smo pri Jugobanki najeli nekaj deviznega kredita za uvoz celuloze, katerega smo bili dolžni vrniti najkasneje v roku 3—4 mesecev po uporabi ter obenem sprejeti obvezo, da bomo iz te količine celuloze izdelali papir za izvoz.

Za uvoz blaga po listi z generalnim dovoljenjem smo porabili 60.243 dolarjev. Sredstva so nam bila dodeljena s pogojem, da dosežemo predvideni izvoz v višini 500.000 dolarjev.

Iz sredstev, ustvarjenih z lastnim izvozom, smo plačali manjša popravila naših osebnih avtomobilov, dnevnice za potovanje v inozemstvo, anilinske barve za barvanje srednjefinih papirjev za izvoz itd. v višini 4.657 dolarjev in kislino odporne obloge v vrednosti 11.995 dolarjev. Sredstva iz te kvote so bila dosežena sicer v večji višini in so bila angažirana delno še za kislino odporno oblogo, delno za popravilo vozlovilcev in uvoz aparatov iz Zahodne Nemčije, ki so potrebni pri flotatorjih. Le-te smo naročili v ZDA.

Iz tega je razvidno, da je naš uvoz blaga v veliki meri odvisen od doseženega izvoza. Jugobanka odobrava devizne kredite le, če se obvezujemo, da bomo izvažali

in če obvezo tudi držimo. Ker je kvota po generalnem dovoljenju za 1963 zmanjšana za 50%, je razumljivo, da je težnja po večjem izvozu nujnost, ker bomo le na ta način prišli do deviz za plačilo potrebnega blaga iz uvoza. Kredite za nove investicije banka odobrava samo pod pogoji, če dokažemo, da bo z novo investicijo povečan tudi izvoz. Naša tovarna je konkretno še v letu 1962 pri Jugobanki najela devizni kredit v višini 51.220 dolarjev za uvoz kondicionirnega stroja iz Anglije (znesek ni zajet pod uvozom za leto 1962 ker bo posel realiziran v letu 1963.), katerega je dolžna vrniti do 1. 5. 1965, ter po pričetku obratovanja stroja povečati izvoz ofsetnih papirjev za 75.000 letno.

Ker se uvoz močno prepleta z izvozom ter z domačo prodajo, nastaja iz dneva v dan večje vprašanje, katere kupce bi zadržali in kakšne dobavne roke bi jim postavili, da ne bi ovirali prodaje enim in drugim kupcem ali pa sami sebi uvoz najnujnejših artiklov.

Za člane kolektiva bi bil mogoče zanimiv še en podatek in sicer koliko bi znašala provizija, ki bi jo plačevali uvoznikom, če bi ti za nas uvažali, oziroma kakšni so režijski stroški našega uvoznega oddelka. Pri izračunu bi poprečna provizija znašala v letu 1962 (za blago iz tabele A) v dinarjih 6.860.794, bruto plače uslužbencev tega oddelka pa so znašale v letu 1962, 1.295.521 din. O drugi režiiji tega oddelka vsaj v letu 1962 še ne bi mogli govoriti, ker nekih večjih potovanj ali podobnega nismo imeli, telefonske in telex stroške pa tudi uvoznik vstavlja v svoj obračun posebej.

Ker se je uvozni režim v začetku leta 1963 z različnimi interimi ukrepi bank in drugih institucij delno spremenil in tudi poostiril, bi o tem pisali naslednjič.

Jasenc Valerija

Sindikalni odbori

V mesecu aprilu so bili v obratu Vevče po vseh aktivih sindikalne podružnice občni zbori, na katerih so člani sindikata razpravljali o dosedanjem delu, kakor tudi o bodočih nalogah. Predlagali so tudi kandidate za nove podobore, od katerih so bili na volitvah dne 18. IV. izvoljeni naslednji člani sindikata:

I. aktiv: (vsi stroji, belilnica, brusilnica, priprava lepil, KC in motorni strežaji in uprava osnovne proizvodnje.)

Viktor Penca, predsednik
Miro Kuštrin, tajnik
Jakob Golob, član
Jože Grabner, član
Albin Anžur, član
Edo Alič, član
Franc Brinšek, član

II. aktiv: (vse delavnice, žaga z embalažo, HC, uprava energetike, konstrukcija in uprava vzdrževanja.)

Srečko Smrekar, predsednik
Janez Vidrgar, tajnik
Božo Lorbek, član
Franc Cerkl, član
ing. Franc Vide, član
Ivan Peterca, član
Anton Cimprič, član

III. aktiv: (papirna dvorana in satinaža.)

Albin Trtnik, predsednik
Cenka Lamberger, tajnik
Vinko Cvetko, član
Vera Gašperšič, član
Franc Lampelj, član
Tone Jakac, član
Albinca Potočnik, član

IV. aktiv: (nabava, prodaja, gosp. rač. sektor, uprava teh. sektorja z laboratorijem, splošni sektor, avtopark in tiskarna.)

Roman Sevšek, predsednik
Ivan Leben, tajnik

Franc Žabjek, član
Ada Babnik, član
Bogdan Lampič, član
Tone Peternel, član
Rudi Smrekar, član

Vsi izvoljeni člani podoborov tvorijo plenum sindikalne podružnice, ki je imel prvo sejo dne 20. IV. z edino točko dnevnega reda — konstituiranje IO podružnice.

Za predsednika IO sindikalne podružnice je bil izvoljen tov. ing. Franc Vide, za tajnika tov. Tone Peternel in za blagajnika tov. Ada Babnik. Poleg imenovanih so v IO še kot člani vsi predsedniki in tajniki podoborov.

V prostorih osnovne šole Ketteja-Murna je bila v dneh od 3. do 10. julija 1963 »Razstava« gospodarskega napredka naše občine.

Na tej razstavi je tudi naše podjetje prikazalo svojo dejavnost v obliki svojih produktov in drugih razstavnih elementov.

*

Sklenjeno je bilo, da naj bi Inštitut za celulozo in papir napravil analizo o razširitvi in predelavi obrata Medvode, ki naj bi spremenil tehnološki postopek pridobivanja celuloze iz sulfita na magnezijevo bazo.

*

Naša štipendista Janez Hribar in Bojan Trtnik sta opravila svoje pogodbeni obveznosti. Prvi je končal strojno fakulteto, drugi pa srednjo tehnično šolo papirne stroke.

Prodaja in nakupi ob polletnem obračunu

Prodaja papirja v prvem polletju letošnjega leta je potekala v znamenju velikega pritiska kupcev in stalnih odjemalcev iz cele države. Za ta pritisk navajamo tri glavne vzroke. Prvi je pomanjkanje surovin, zlasti celuloze v papirnicah, kar navaja odjemalce, da si zagotovijo potreben papir. Tudi izvoz papirja doprinese svoje, tako da je kljub novim kapacitetam občutiti manjkajoče količine, ki so na ta način odvzete domačemu tržišču. Pohvalen pa je tretji vzrok, to je veliko povpraševanje po večško-medvodskem papirju, saj se kupci radi obračajo na nas zaradi dobre kvalitete, tako da nismo kos kriti vseh zahtev odjemalcev.

Prodaja se je ob omenjenih vzrokih odvijala normalno in smo prodali za 14,2% več papirja kot lani v istem obdobju. Prodali smo 50,3% brezlesnih papirjev, 41,6% srednjefinih, tankih 5% in ovojnih 3,1%.

Glavna značilnost v prodaji predstavlja povečanje izvoza, ki je lansko leto predstavljal 5,3% celotne proizvodnje, letos pa že 16,3%. Kljub temu pa izpad prodaje na domačem tržišču zaradi izvoza ni bil večji kot v lanskem letu. Glavni domači odjemalec je SR Srbija, za tem Slovenija, Hrvatska, manj pa smo prodali v druge republike.

Težji položaj pa je zabeležiti v nabavi za prvo polovico letošnjega poslovnega obdobja. Zlasti so nastopile težave pri nabavljanju premoga in lesa v ostrih zimskih mesecih, zaradi česar smo se morali deloma obrniti na uvoz celuloze iglavcev. Ne preveč rožnata je tudi nabava kaolina. Rudnik Črna pri Kamniku je edini dobavitelj te surovine in ni v stanju pokriti vseh po-

treb papirne in druge industrije, tako da smo bili večkrat pred ustavitvijo strojev zaradi pomanjkanja kaolina. Le izrednemu prizadevanju nabavne službe se je zahvaliti, da do tega ni prišlo.

Pri nakupu strojne opreme, ki jo dobivamo iz uvoza, je bilo treba posebno paziti na dobav-

ne roke in naše plačilne možnosti. Vendar tu nismo imeli težav, ker je bila strojna oprema na razpolago. Devizna sredstva za te nakupe in tudi za surovine smo črpali iz redne kvote po generalnem uvoznem dovoljenju za leto 1963. in pa iz sredstev, ki smo jih pridobili z lastnim izvozom.

Gibanje proizvodnje v I. polletju 1963

Papir	100	101,4
Celuloza v obratu Medvode	100	95,2
Belj. celuloza — Vevče	100	117,6
Lesovina	100	90,8
Pinotan	100	112,0

Kljub vsem težavam, ki smo jih imeli v začetku tega leta z uvedbo IV. izmene pri papirnih strojih, je proizvodnja papirja višja kot smo pričakovali. V mesecih aprilu in maju je bil opravljen remont na III. in IV. papirnem stroju, obenem pa tudi remont parnih kotlov. Vendar pa vsi ti zastoji niso povzročili takega padca proizvodnje, da bi bila v nevarnosti dosega plana.

Normalna je bila tudi proizvodnja beljene celuloze v obratu Vevče.

Slabši je bil rezultat pri proizvodnji lesovine. Razlogi za poslabšanje so predvsem: izboljšanje kvalitete, opravljen 10-dnevni remont in veliki zastoji zaradi pomanjkanja električne energije.

Tudi proizvodnja celuloze v obratu Medvode ni izpolnila naših planskih predvidevanj. V prvih dveh mesecih letošnjega leta je primanjkovalo celuloznega lesa zaradi hude zime, v mesecu aprilu je bil opravljen remont celega obrata, padec proizvodnje pa je povzročilo tudi obratovanje nove belilnice, kjer so bile velike začetne težave.

Proizvodnja pinotana je nasproti planu precej visoka, ker je bila uvedena nevtralizacija odpadne lužine s sodo, zaradi česar je bilo mogoče bolje izkoriščati uparilnike.

Nova skladišča surovin v obratu Vevče so naša pomembna pridobitev

Nekaj o osebnih dohodkih

Delavski svet podjetja je na svoji redni seji dne 1. IV. 1963 sprejel sklep o nekaterih spremembah pravilnika o delitvi osebnega dohodka. Med drugimi spremembami je bistvena odobritev novega seznama osnovnih vrednosti delovnih mest. Do sedaj so bila vsa delovna mesta ovrednotena z dinarji na uro, v sprejetem seznamu pa so ovrednotena s točkami. Novo vrednotenje delovnih mest je zahtevala neskladnost med obratoma Vevče in Medvode, ker so bila do sedaj podobna ali celo ista delovna mesta zelo različno ocenjena.

Po daljši razpravi v posameznih sektorjih in v organih samoupravljanja so to neskladnost okrog vrednotenja delovnih mest znotraj obratov še posebej pa med obratoma skušali odpraviti z novim vrednotenjem. Lahko trdim, da je sedanje osnovno vrednotenje delovnih mest s točkami na uro precej pravilnejše od prejšnjega, čeprav še ni idealno. Vrednotenje temelji namreč na splošni oceni in na rangiranju, ne pa na podrobni analizi in enakih kriterijih za vsa delovna mesta. Vrednotenje delovnih mest so opravili s predpostavko, da je točka vredna en dinar. Po izračunu skupne vsote osebnih dohodkov za vsa delovna mesta v obeh obratih za leto 1963 pa smo videli, da bi na račun osebnih dohodkov posegli v sklade podjetja, zato je delavski svet določil vrednost točke na 0,96 din. V skladu s to vrednostjo točke so bili popravljeni tudi ceniki po enoti proizvoda. Če po-

gledamo ugotovljeni osebni dohodek v obeh obratih za prvo polletje 1963, vidimo, da se je v primerjavi z letom 1962 povečal za okrog 22%, kar je v skladu s povečano proizvodnjo. OD pa ni porasel v obeh obratih enakomerno. V obratu Medvode je pričela poskusno obratovati nova belilnica, kar je znatno vplivalo na količino proizvodnje. V obratu Vevče je proizvodnja zaradi uvedbe četrte izmene stalno v porastu, na višino OD pa je v tem obratu tudi zelo ugodno vplivalo znižanje proizvodnih stroškov. Nov način izračunavanja osebnega dohodka po točkovnem sistemu za posamezne delavce dela nekaterim težave, čeprav se od prejšnjega načina ne razlikuje mnogo. Zaradi lažjega razumevanja navajam primer izračuna po prejšnjem načinu, ko so bila delovna mesta ovrednotena z dinarji (tarifne postavke) in po sedanjem načinu, ko so ovrednotena s točkami.

Primer po prejšnjem načinu:

Ekonomska enota je dosegla po ceniku za enoto proizvoda v mesecu (bruto)	din
Za znižanje stroškov LC (bruto)	2.276.000
Skupaj doseženi osebni dohodek (bruto)	2.574.000
Skupni znesek izplačanega osebnega dohodka po vrednosti delovnega mesta (tarifna postavka) za redne ure, nadure, nagrado po normi, dodatek za nočno delo, dodatki za četrto izmeno, redni letni dopust, izredni plačan dopust in dodatek za posebne pogoje dela je znašal (bruto)	2.014.000
Razlika OD ali tako imenovani giblivi del, ki se je izražal s procentom in izplačeval 25. v mesecu za pretekli mesec	560.000

Osnova, na katero se je delil giblivi del osebnega dohodka, je bila vedno nekoliko nižja, ker je zajemala samo izplačilo za redne ure, nadure s 100% osnovo, nagrado po normi in dodatek za posebne pogoje dela.

Vsota 560.000 din se je delila v našem primeru na osnovo, ki je znašala	1.750.000
Izračunan odstotek za giblivi del osebnega dohodka	$\frac{560.000 \times 100}{1.750.000} = 32\%$

Obračun za posameznega delavca skupaj z giblivim delom je bil naslednji:

Strojvodja papirnega stroja:

192 rednih ur po 170 din	32.000
20 nadur (15%) po 255 din	5.100
8 nadur (175%) po 297,50 din	2.380
25% dodatka za 50 ur nočnega dela	2.125
dodatek za 4. izmeno (2 nedelji 75%)	2.040
16 ur red. letnega dopusta (poprečje zadnjih treh mesecev 185,60)	2.970
Izplačilo 10. v mesecu je znašalo	47.255
Osnova za giblivi del pa je znašala $32.640 + (20 \times 170) + (8 \times 170)$	37.400

Obračun giblivega dela 32% $\frac{37.400 \times 32}{100} = 11.968$ din	
Skupni osebni dohodek za strojvodjo $47.255 + 11.968$	59.223

Tako se je obračunaval osebni dohodek po prejšnjem načinu. V tem obračunu za delavca je prikazan samo neto osebni dohodek, ki pa je bil povečan še za prispevke, vendar se zaradi teh neto osebni dohodek ni spremenil.

Primer po točkovnem sistemu:

Ekonomska enota je dosegla po ceniku	2.370.855
Ker je točka vredna 0,96 ostane za delitev $2.370.855 \times 0,96$	2.276.000
Za znižanje stroškov LC	298.000
Znesek osebnega dohodka za delitev ostane torej enak prejšnjemu načinu	2.574.000
Od tega zneska se odšteje redni letni dopust, izredni plačan dopust in vsi drugi dodatki, ki so izraženi v dinarski vrednosti. V našem primeru znaša to skupno	215.277
	2.360.723

Navedeni znesek postavimo v razmerje s skupnim številom ur-točk za vse zaposlene v ekonomski enoti in dobimo vrednost točke, ki pa seveda vsebuje še vse prispevke.

Število ur-točk (kako pridemo do tega števila je razvidno pri obračunu za posameznega delavca)

Izračun vrednosti bruto točke	1.287.044
$\frac{2.360.723}{1.287.044} = 1,8341$	
Neto vrednost točke $(1,8341 \times 63) = 1,1555$	

Izračun za posameznega delavca — strojvodjo papirnega stroja:	
Vrednost delovnega mesta 200 točk — 192 rednih ur	din
(192×200)	38.400
20 nadur (15%) (30×200)	6.000
8 nadur (175%) (14×200)	2.800
25% dodatka za 50 ur noč. dela $(12,5 \times 200)$	2.500
dodatek za 4. izmeno (2 nedelji 75%) (12×200)	2.400
Skupaj	52.100

To je skupno število ur-točk za enega delavca. S seštevkom vseh ur-točk za vse zaposlene v ekonomski enoti dobimo skupno število ur-točk, ki je potrebno za izračun vrednosti ene točke-ure, kakor je navedeno zgoraj.

Nadaljnji obračun za delavca izgleda takole:

rednih ur $192 \times 200 \times 1,8341$	70.429
nadur (15%) $20 \times 300 \times 1,8341$	11.005
nadur (175%) $8 \times 350 \times 1,8341$	5.135
25% dod. za 50 ur. noč. dela $50 \times 200 \times 25\% \times 1,8341$	4.585
dodatek za 4. izmen. (dvakrat) $16 \times 200 \times 75\% \times 1,8341$	4.402
redni letni dopust $16 \times 294,60$ (poprečje zadnjih treh mesecev, 185,60 neto)	4.714
Skupni bruto osebni dohodek	100.270
Manj prispevki 37% (prorač. prisp. in prisp. za socialno zavarovanje)	37.100
Manj dopolnilni prispevek občini 2,25%	2.256
Neto osebni dohodek za izplačilo	60.914

Po obeh prikazanih primerkih se neto osebni dohodek razlikuje za 1.691 din. Zaradi tega, ker so se po prejšnjem načinu upoštevale v osnovi za izračun giblivega dela samo 100-odstotne nadure, to je brez dodatka za nadurno delo, po točkovnem sistemu pa se doseženi osebni dohodek deli na vse opravljene ure z vsemi dodatki vred.

Pri primerjavi višine vrednosti izračunane točke med ekonomskimi enotami često gledamo samo višino vrednosti in ne pa tudi drugih kriterijev, od katerih je vrednost točke odvisna. Naj ponovno poudarimo, da je višina vrednosti točka-ure odvisna:

1. Od dosežene vsote po ceniku za enoto proizvoda in znižanju stroškov. Čim višja je ta vsota, tem večja je vrednost točke.

2. Od skupnega števila ur-točk. Čim večje število ur-točk, tem manjša je vrednost točka-ure.

3. Od števila ur izrabljenega rednega in izrednega dopusta in drugih dodatkov, za kar se osebni dohodek odšteje od dosežene mase pred izračunom vrednosti točka-ure. Čim več je osebnega dohodka za dopuste in druge dodatke, tem manjša je vrednost točke.

Vse te postavke so navedene za vsak mesec na objavi izračunanih vrednosti točka-ur po ekonomskih enotah in jih moramo upoštevati, kadar primerjamo višino vrednosti točka-ure med ekonomskimi enotami in po mesečnih izračunih. Višina osebnega dohodka za posameznega delavca pa je v nasprotju z zgoraj omenjeno drugo točko tem večja, s čim večjim številom točka-ur je udeležen pri skupni vsoti doseženega osebnega dohodka v ekonomski enoti.

Z navedeno razlago sem skušal pojasniti bistvo razlike pri obračunavanju osebnega dohodka po prejšnjem in sedanjem načinu. Če mi je to uspelo, naj ocenijo bralci »Našega dela«. V nasprotnem primeru želimo vprašanja, odgovore bomo objavili v listu »Naše delo«.

S. K.

VAŽNEJŠI SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA PODJETJA

1. UO je obravnaval predlog statuta podjetja in se z njim strinjal. Priporočil je vsem organizacijam in strokovnim službam v podjetju, da predlog proučijo in čim tesneje sodelujejo z organi samoupravljanja pri izpolnitvi statuta.

2. Za priuščevanje novincev v ožji proizvodnji je kot osnova potrebna uspešno končana osemletka. Komisija za delovna razmerja sme za bodoči proizvodni kader sprejemati le take, ki so končali osemletko. Za druga delovna mesta (pri transportu, čiščenju in podobno) pa osemletka ni pogoj za sprejem na delo.

3. Zaradi preobsežnega dela pri vodenju in urejanju investicij — odobrene so v višini 8 milijard — je treba formirati oddelek kapitalne gradnje v sklopu dosedanje investicijske grupe. Dolžnost vodje oddelka z nazivom pomočnik direktorja je prevzel tov. Janez Lednik, na izpraznjeno mesto finančnega direktorja pa je bil premeščen Aleksander Vavpotič, dosednji vodja računovodske službe v obratu Medvode.

4. V roku treh mesecev naj se pripravi predlog o ureditvi sistematizacije vseh delovnih mest, kakor tudi plan izobraževanja kadrov v zvezi z novimi investicijami.

5. Družbeni dom v Vevčah (DD) se proglasi za objekt družbenega standarda.

6. Za potrebe nabavne službe DS odobri nakup novega poltovornega avtomobila (kombi).

7. V inozemstvu naj bi kupili 30 kosov glušnikov za osebje na delovnih mestih, kjer ropot presega 90 fonov, ker glušniki domače izdelave ne ustrezajo potrebam.

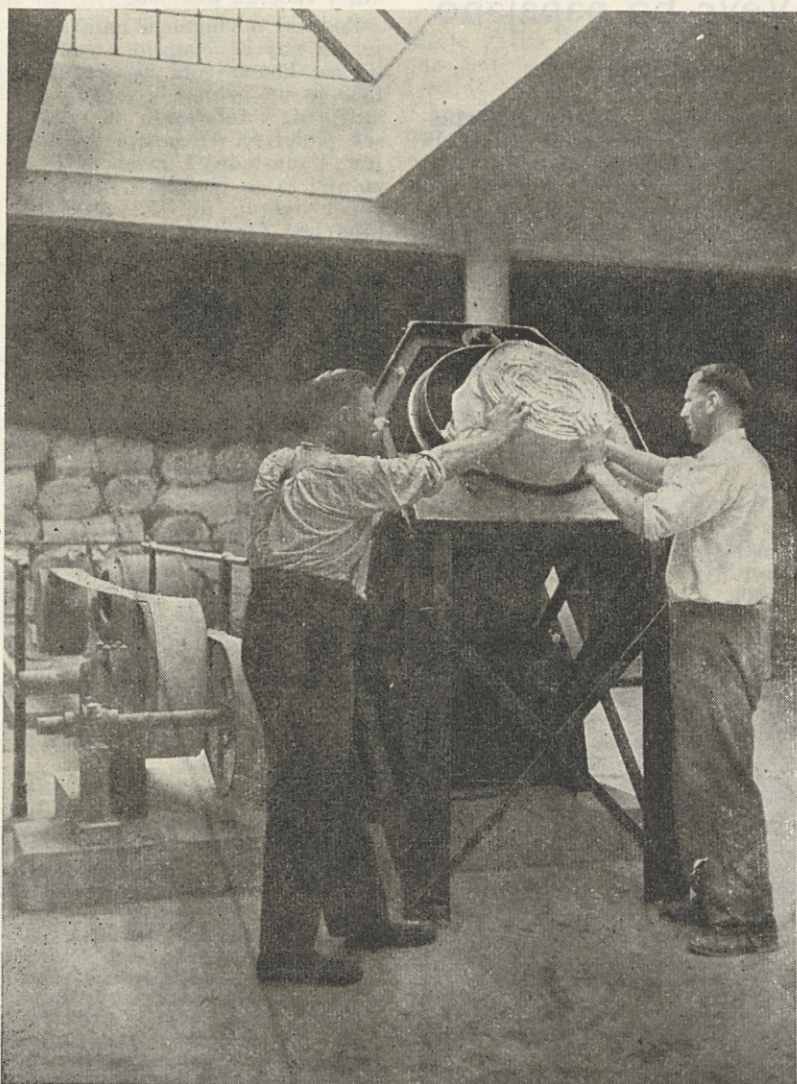
Na sestanku merodajnih organov na občini Moste-Polje smo izvedeli, da je bilo sprejeto nekaj važnih sklepov. Med drugim tudi to, da je treba do najvišje možne stopnje modernizirati obstoječe papirnice in celulozne obrate, zagotoviti surovinsko bazo, predvsem za les. S tem v zvezi je treba vzpostaviti primerne kontakte s predstavniki gospodarskega planiranja, kjer bi dobili zagotovilo za dobavo zadostne količine lesa za potrebe rekonstruiranega obrata v Vevčah in Medvodah. Priporočili so, da bi bilo dobro pritegniti k sodelovanju tudi papirnico Kočevo. Tako je bil 8. maja že sestanek gozdarskih, lesnoindustrijskih in papirniških delavcev v Bohinju, kjer so proučili perspektivni razvoj obrata Medvode, razvojne perspektive proizvodnje žaganega lesa in možnost uporabe žamanja in drugih lesnih odpadkov pri izdelavi celuloze.

*

Upravni odbor je sklenil, da je treba v prihodnje bolj paziti na red in snago v obratnih prostorih. Tudi na gradbiščih in dvoriščih bi lahko vladal večji red. Za izvedbo tega priporočila je odgovoren vsak posameznik, zlasti pa vodje posameznih oddelkov v proizvodnji in drugih sektorjih.

*

Upravni odbor je pohvalil osebje oddelka za vzdrževanje in mu podelil nagrado v skupnem znesku 183.000 dinarjev za delo pri remontu III. papirnega stroja. S tem, da so omenjeni delavci vložili maksimalne napore pri popravilu stroja, ki je lahko začel obratovati že pred planiranim rokom, je omenjena nagrada vsekakor pravilno priznanje.

Že več kot pred tridesetimi leti smo imeli trgalni stroj za celulozo. Ali ne bi tudi sedaj zamenjali ročne sekire za sekanje celuloze s kako podobno napravo?

Čiščenje odpadnih voda

Papirna industrija uporablja v tehnološkem procesu velike količine vode, ki so potrebne za izdelavo papirja. Za brezlesne in srednjefine papirje se ta količina giblje od 200—350 litrov vode za 1 kg izdelanega papirja. Zaradi velike količine vode so v vodi suspendirane tudi velike količine organskih in anorganskih substanc (vlakna, polnila, lepila). Vsaka papirnica stremi za tem, da vključi v ponovni tehnološki proces izdelave papirja čim večje količine odpadne vode iz naslednjih razlogov:

a) da se zmanjša poraba sveže vode, ki jo je potrebno načrpati iz vodnjaka,

b) vodo, ki se vključi v ponovni tehnološki proces, ni potrebno prečiščevati na čistilnih napravah, zato je zmogljivost teh naprav toliko nižja,

c) zmanjša se procent izgub na enoto izdelanega papirja.

Odvečna voda, ki se spušča v potoke in reke, zavira razvoj ribjega zaroda. Namreč, odpadna voda, ki vsebuje organske substance zniža procent kisika, ki je prisoten v vodi, ker se kisik porablja za oksidacijo organskih snovi. Ako pade procent kisika pod 2 promili, tedaj se pojavi zaviranje rasti vseh živih bitij, ki živijo v vodi. Zaradi teh okoliščin mora obrat v Vevčah vsako leto plačati ribiški družini odškodnino za povzročeno škodo v znesku 500.000 dinarjev.

Podjetje je zaradi tega zainteresirano, da ima postavljene ustrezne naprave za čiščenje odpadne vode. Razen da očistijo vodo, vlovijo vlakna in polnila, ta pa v celoti nadomestijo kvalitete surovine, ki se rabijo za izdelavo papirja.

REKONSTRUKCIJA ČIŠČENJA ODPADNE VODE V OBRATU VEVČE

Zaradi navedenih vzrokov se je v obratu Vevče pokazala potreba po rekonstrukciji obstoječih naprav za čiščenje odpadne vode na I., II. in III. papirnem

stroju. Za čiščenje odpadne vode so sedaj postavljeni Füllner filtri, za drugi in tretji papirni stroj pa še naknadni lijačni snovni lovilci, ki delujejo na principu sedimentacije (posedanja) specifično težjih delcev od vode.

Filtri so izrabljeni in zastareli, njihova kapaciteta je premajhna, zato oteka določen del odpadne neprečiščene vode direktno v kanal. Nizka zmogljivost sedanjih naprav se posebno kaže pri močno polnjenih papirjih oziroma v tem, da se večkrat utrga papir na papirnem stroju. V takšnem primeru se koncentracija suspendiranih delcev v vodi zelo poveča, zato se zmanjša pretok vode skozi filtrirno klobučevino. Filtri se za današnje stanje tehnike čiščenja odpadnih voda zelo izločajo iz uporabe, ker se filtrna klobučevina zelo hitro zamaže in obrabi, zato jo je treba zamenjati, kar ima za posledico izpad obratovanja. Poleg tega pa, kot že omenjeno, imajo filtri nizko zmogljivost in sorazmerno zelo slab efekt čiščenja odpadne vode.

Torej, nujno je bilo zamenjati obstoječe naprave s sodobnimi »Krofta« flotacijskimi lovilci vlaken. Te naprave delujejo na principu kosmičenja, to je združevanja posameznih delcev (vlakna in polnila) v večje enote s predpogojem, da je odpadna voda pravilno kemično pripravljena. Za doseglo dobre tvorbe kosmičev je potrebno dodati odpadni vodi večvalentne katione, ker predstavljajo delci vlaken in polnila anione, zato so površine teh delcev negativno nabite. Najbolj primerni kationi so trivalentni aluminijevi ioni (so sorazmerno poceni), ki se dodajajo vodi v obliki raztopine aluminijevega sulfata (galuna). Trivalentni aluminijevi ioni nevtralizirajo negativne naboje na vlaknih in istočasno koagulirajo koloide. Nastale kosmiče, ki so specifično težji od vode, je potrebno privedi do vzgona — dviganja. To se doseže z dodajanjem zraka v obliki finih zračnih mehurčkov, ki se oprimejo snov-

nih kosmičev in jih dvignejo do iztoka. Prednost teh naprav je v tem, da imajo zelo visok učinek (92—97%) in velike zmogljivosti.

Predvidoma se bodo te naprave vključile v tehnološki proces že v tekočem letu na II. in III. PS v času letnih remontov. Na I. PS pa predvidoma prihodnje leto, ko bo večji remont papirnega stroja. Pri vsakem papirnem stroju bo postavljen po en flotator s kapaciteto 2100 litrov vode na minuto.

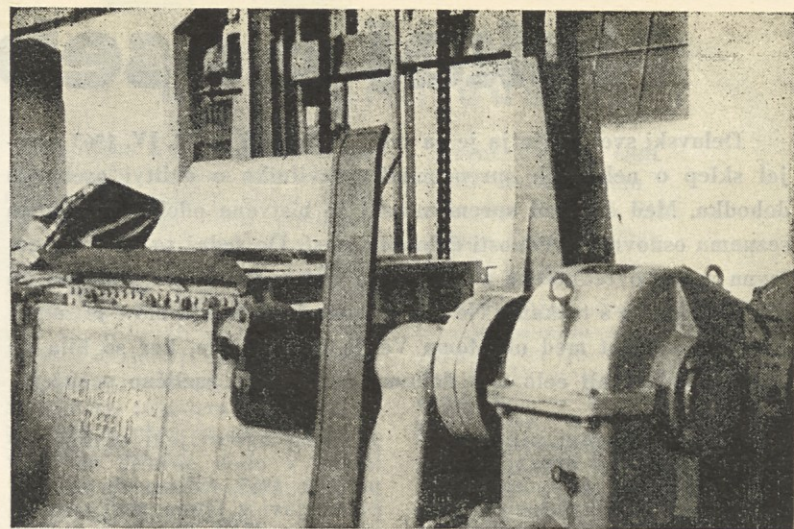
Po podatkih letnih izgub vlaken odpade pri sedanjem stanju lovljenja na treh papirnih strojih 2,35% izgub na letno proizvodnjo papirnih strojev, ali bolje rečeno, 369 ton a. s. vlaken. Izgube polnil (kaolina) pa dosežejo 31,75% izgub ali 873 ton. V dinarski vrednosti predstavljajo te količine izgub (vlakna in kaolina) ca. 52 milijonov dinarjev.

S postavitvijo novih naprav za čiščenje vode bi se predvidoma izgube vlaken znižale od 2,35% na 0,5% in izgube polnil od 31,75% na 5%. Letne izgube se bodo s tem znatno znižale, viden bo prihranek v vrednosti 42 milijonov dinarjev.

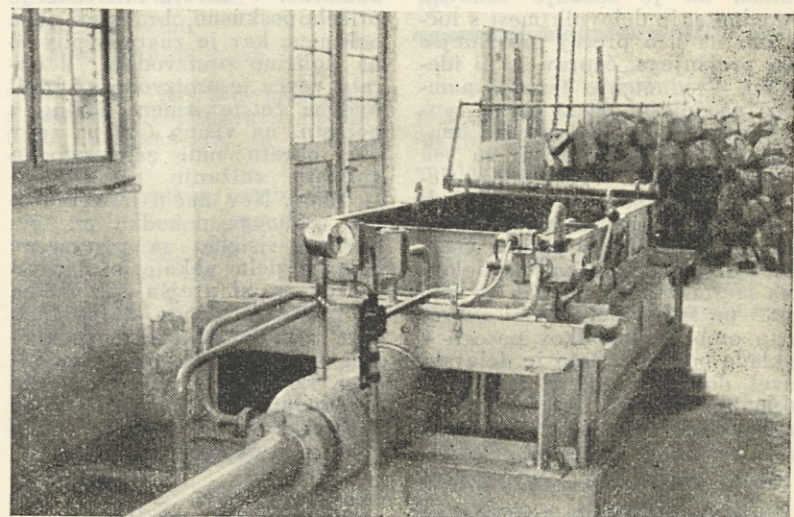
Predvidene investicije za nabavo in postavitev postrojenja bodo stale ca. 32 milijonov dinarjev.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da bodo vložene investicije v kratkem času realizirane. V podjetju se bo v nadaljnjem razdobju pokazal viden gospodarski napredek, od katerega bosta imela koristiti kolektiv in celotna družba.

Franc Brinšek

Se en detalj iz proizvodnje CMC celuloze

Naprave so sicer preproste, važen pa je proizvod — CMC celuloza — za papirno in tudi drugo industrijo

Varčevanje v naši tovarni

V začetku leta 1965 je bilo v naši državi 3.474.000 vlagateljev pri komunalnih bankah, poštini in drugih hranilnicah. Skupne vloge, po uradnem sistematičnem poročilu, so dosegle rekordne višine 148,4 milijarde dinarjev, kar je za 19,6 milijard dinarjev več kot v začetku leta 1962.

Podatki o vlaganju nam kažejo, da največ vlagajo v začetku in na koncu leta. V januarju 1962 je na primer vplačano 15,8 milijard, v februarju je ta znesek padel na 9,8 milijard dinarjev. V naslednjih mesecih je še manjši in se je šele v decembru zopet dvignil na 15,1 milijard dinarjev. Opazno je, da na povečanje hranilnih vlog vpliva nihanje osebnih dohodkov, ki se na koncu in začetku leta povečujejo zaradi izplačila novoletnih nagrad, razlik v osebnih dohodkih in podobno.

Na vloženi denar bodo vlagatelji dobili ob koncu leta 6,8 milijard dinarjev obresti. Te bodo dejansko še večje, ker se običajna stopnja 5% letnih obresti poveča na 6% ali 7%, če vlagatelj pristane na eno ali dve letno deponiranje denarja pri banki, oziroma hranilnici.

Največji znesek vlog zaznamo pri komunalnih bankah — 102,4 milijard dinarjev. To se pravi, da vlagatelji dajejo s tem možnost povečanja kreditnega potenciala bankam, oziroma omogočajo več-

ja vlaganja za izgradnjo raznih komunalnih objektov — vodovodov, kanalizacije, elektrifikacije itd. Tako so vlagatelji s svojimi vlogami kreditirali razna komunalna dela v vrednosti za več kot 20 milijard dinarjev.

Največ hranilnih vlog je v Srbiji — 54,5 milijard, v Hrvaški — 35,1 milijard, v Sloveniji — 28,9 milijard, potem sledijo Makedonija, Bosna in Hercegovina in Črna gora. Če primerjamo vloge s številom prebivalcev, so Slovenci že po tradiciji najbolj varčni.

V naši republiki je bilo ob koncu lanskega leta 528.000 vlagateljev, kar pomeni, da varčuje skoraj vsak tretji Slovenec. Povprečne vloge pri nas znašajo 55.000 din ali 12.000 din več kot je državno povprečje.

Tudi v naši tovarni je vpeljana služba varčevanja pri Mestni hranilnici. Začeli smo konec leta 1961, ko so se predstavniki Mestne hranilnice dogovorili o načinu varčevanja z upravo podjetja in sindikalno podružnico. Za to delo je zadolžen tov. Vlado Trajkovič, ki posreduje med hranilnico in vlagatelji. S tem se je prihranila vlagatelju pot in mu ni treba osebno nositi svojih prihrankov v banko. Istočasno ureja tudi otroške hranilnike. Največ vlagajo ob dnevih izplačila OD, lahko pa tudi druge dni. Tudi izplačila prihrankov so možna vsak trenutek, posebno pa ob dnevih vlaganja. Tajnost vlog je zaimenjena.

Od tedaj, ko so začeli na ta način varčevati pa do danes, je v naši tovarni 135 varčevalcev, ki so vplačali preko 12 milijonov din, izplačano pa je bilo v tem obdobju 1.800.000 dinarjev.

Vloge proti sredini leta opadajo zaradi večje potrošnje denarja za letni dopust, jeseni zaradi večjih izdatkov za pripravo ozimnice in kurjave ter stroške za otroke ob pričetku šolskega leta. Iz pogovora z varčevalci smo zvedeli, da večinoma varčujejo namensko, bodisi za letni oddih ali pa za nabavo moder-

nih gospodinskih pripomočkov in opremo stanovanj.

Seveda pa je število varčevalcev med člani kolektiva še veliko večje kot pa jih zazna naša evidenca. Mnogi namreč vlagajo samostojno, vendar pa že omenjene številke kažejo znaten napredek pri varčevanju, kar je znak za pametno ravnanje s prihranki in treznost članov kolektiva.

T. V.

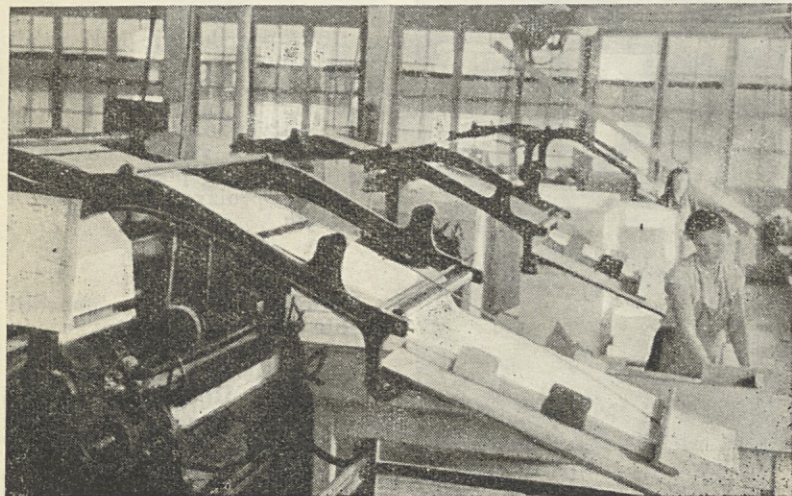
Električno omrežje Vevč bo napajano od drugega dobavitelja

Že leta 1959 so se pričeli razgovori s podjetjem Elektro Ljubljana-mesto, da bi Vevče priključili na njihovo električno omrežje. Najvažnejši vzroki, da smo se lotili gradnje nove transformatorske postaje Vevče, 10/0,4 kV, moči 650 kVA so naslednji: preprodaja električne energije iz tovarne drugim potrošnikom je po Uradnem listu prepovedana; naše podjetje ima letno nekaj izgube, ker je lastna cena večja od 7 din po gospodinski tarifi, ki jo zaračunavamo svojim odjemalcem. Gradbena dela je opravilo gradbeno podjetje »Megrad«, potrebno montažo pa podjetje »Elektro Ljubljana-mesto«. Le-to bo, kot bodoči dobavitelj električne energije, prevzelo novo transformatorsko po-

stajo Vevče, vključno s kabelskimi in drugimi vodi in bo tudi dolžno električno omrežje vzdrževati. S prevzetjem delov rekonstruiranega nizko napetostnega omrežja bodo morali biti s strani lastnikov hiš, hišnih svetov oziroma podjetja (če smo upravitelji zgradbe), rekonstruirani notranji priključki do vključno števca. To bo zahtevalo določena finančna sredstva, zato naj hišni sveti s slabšo izvedenimi dovodnimi instalacijami že danes mislijo na to.

V poletnih mesecih bodo pričeli z rekonstrukcijo vodov in priključkov ter je računati, da bo vevška kolonija v večji meri kmalu napajana od drugega dobavitelja.

B. Č.

Tudi za črtnico papirja je vedno dovolj dela

Glasilo delovnega kolektiva tovarne celuloze in papirja Vevče-Medvode — Izdaja delavski svet — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Tone Novak — Uredniški odbor: Franc Brinšek, Majda Fras, Tone Novak, Riko Požnenel in Stane Robida — Uredil Danilo Domajnko (Delavska enotnost) — Tiska tiskarna »Toneta Tomšič« v Ljubljani

Novosti

Dr. Bogdan Prica: Kupoprodajni ugovor u spolnoj trgovini (skripta), EF, Ljubljana 1962.

Stanko Velušek: Kratek kurz iz mednarodne špedicije (skripta), EF, Ljubljana 1962.

Prvi simpozij tehniške besede, ZIT, Ljubljana 1962.

Enciklopedija Jugoslavije 5 (Jugos-Mak) Leksikografski zavod FNRJ, Zagreb 1962.

Ing. Nenad Radošević: Priročnik za hemičare i tehnologe »Tehnička knjiga«, Beograd 1962.

Dr. Janez Nemec-Danilo Vezjak: Kupna pogodba v zunanji trgovini. Priročnik za strokovne izpite zunanjetrgovinskih uslužbencev (skripta). Zal. »Obzorja«, Maribor 1962 — 2 izdava.

Danilo Vezjak-Rudi Crnković: Mednarodne finance. Priročnik za strokovne izpite zunanjetrgovinskih uslužbencev (skripta). Zal. »Obzorja«, Maribor 1962 — 2 izdava.

Dr. Janez Nemec: Mednarodna obli-gacijska razmerja z menico in čekom. Priročnik za strokovne izpite zunanjetrgovinskih uslužbencev (skripta). Zal. »Obzorja«, Maribor, 1962 — 2 izdava.

Dr. Danilo Požar: Mednarodni transport s transportnim zavarovanjem (skripta). Zal. »Obzorja«, Maribor 1962.

Breda Požar-Gabrijela Sorman: Business English in foreign Trade, Viš. ek. komerc. šola, Maribor 1961.

Breda Požar: Deutsch für Geschäftleute im Aussenhandel, Zal. »Obzorja«, Maribor 1962.

Saša Bizetić-Janez Gradišnik: »Otroštvo tovariša Tita« — fotofilms, NISKIP »Progres«, Novi Sad 1962.

Nova organizacija podjetja

(Nadaljevanje s 1. strani)

in oddelek tehnične kontrole in razvoja, ter v sektor ali službo kapitalne gradnje, ki vsebuje ekonomsko-analitski oddelek, gradbeno in strojno montažno operativno ter pripravo dela. Ta delitev je nujna zato, ker sta podjetju v zadnjem času odobreni 2 večji investiciji, ki zahtevata dokaj široko in samostojno službo na področju kapitalne gradnje, ker v nasprotnem ne bi imeli zagotovila, da bomo 8 milijard dinarjev, kolikor je predvideno za neposredne investicije, kvalitetno in pravočasno vložili v rekonstrukcijo poslovnih enot Medvode in Vevče.

K opisom posameznih služb, ki so v osnutku statuta, je treba dodati spremenjen opis za tehnično službo in nov opis za službo kapitalne gradnje.

a) Tehnična služba

Tehnična služba skrbi za razvoj tehnične in produkcijske tehnologije izdelkov podjetja in razvoj izdelkov, zlasti pa je pristojna:

- vodi in nadzoruje produkcijski proces v vseh njegovih fazah,
- skrbi za razvoj tehnologije, obdeluje izdelavo papirja, celuloze in drugih izdelkov podjetja,
- skrbi za racionalno izkoriščanje obstoječih kapacitet in koordinira večje remonte,
- skrbi za napredek organizacije v produkcijskih enotah,
- sodeluje pri sestavljanju letnega produkcijskega načrta in drugih delovnih načrtov ter skrbi za njihovo koordinacijo,
- skrbi za planiranje in programiranje produkcije,

- vodi nadzor kvalitete surovin in izdelkov,
- skrbi za strokovno vzgojo in usposabljanje tehničnih kadrov,
- opravlja druge zadeve s tehnično-produkcijskega področja in s področja razvoja izdelkov podjetja.

b) Služba kapitalne gradnje

V delovno področje službe kapitalne gradnje spadajo naslednje naloge:

- sestavlja razvojne načrte podjetja,
- pripravlja rekonstrukcijske elaborate in elaborate o razširitvi podjetja,
- vodi gradnjo objektov, ki predstavljajo popolnoma nove investicijske gradnje,
- vodi projektiranje in preiskrbo projektov in načrtov za te gradnje,
- operativno vodi dela na gradnji novih investicijskih objektov,
- opravlja druge zadeve s področja kapitalne gradnje, investiranja v podjetju ter sodeluje pri razvoju področij papirniške industrije v Sloveniji in Jugoslaviji.

Ker so druge skupne službe podjetja in delokrog poslovnih enot opisani v osnutku statuta, jih v tem predlogu ne navajamo. Osnutek statuta in predlog nove organizacije sta enovita in predstavljata celoto ter hkraten bodoče organizacijske ureditve v našem podjetju.

Mladinska konferenca v obratu Medvode

Mladina obeh obratov se je na skupnem sestanku pomenila o problemih, ki so pereči tudi za mlade upravljalce obeh obratov. Na tem sestanku smo govorili tudi o investiranju na obeh obratih v okviru perspektivnega plana podjetja! Pri tem vprašanju smo naleteli na težave, in sami nismo našli pravega odgovora. Sklenili smo, da organiziramo skupno konferenco, na katero povabimo tovariša direktorja in druge merodajne ljudi, ki so po svojem delovnem mestu ali mestu v družbeno političnih organizacijah odgovorni za pravičen in smoteren razvoj obeh obratov.

Kmalu smo ta sklep uresničili. Mladinke in mladinci iz Vevče smo se s tovarniškim avtobusom odpeljali v obrat Medvode. Tam smo si ogledali novo belilnico in stari del obrata. Seznanili smo se s proizvodno dejavnostjo ter nato, skupno z mladinci obeh obratov, napolnili sejno dvorano. Prišli so tudi povabljeni gostje in predsednik mladinskega aktiva obrata Medvode je otvoril konferenco.

O načinu investiranja in o tem, kje in kaj bomo gradili ali obnavljali, nam je govoril tovariš direktor. Prikazal nam je na-

daljnji razvoj podjetja. Tako je odgovoril vsem, tudi tistim, ki so mislili, da investiranje na obeh obratih ni usklajeno.

Med razpravo o delavskem samoupravljanju so poudarili, da naj bi sklepe delavskega sveta obravnavali tudi po posameznih ekonomskih enotah. Tudi mladi morajo bolj sodelovati pri delu organov samoupravljanja. Laže pa bodo sodelovali, če bodo seznanjeni s problemi obratov; lahko bodo konkretnije pomagali pri njihovem reševanju.

Pogovorili smo se še o tesnejšem sodelovanju med obema mladinskima aktivoma. Tovariš direktor nam je priporočil, naj skupno obravnavamo osnutek statuta podjetja, ki je že objavljen. Tudi to bomo storili, smo sklenili in zaključili konferenco.

Poslovili smo se od tovarišev iz obrata Medvode in se z avtobusom odpeljali domov.

Želimo, da bi bile take konference bolj pogoste, kjer bi se lahko pogovorili in dobili pravilne odgovore na vse, kar zanima tudi mladino.

Mislím, da je bila ta konferenca zelo pomembna za zblizanje med obema mladinskima aktivoma in za krepitev enotnosti v podjetju.

Z. L.

v strokovni knjižnici

Karl Frank: Taschenbuch der Papierprüfung (Hilfs- und Nachschlagebuch für die Prüfung von Papier, Zellstoff und Holzschliff 3., erw. Aufl. (fotomechanisch ponatis), Eduard Roether Verlag, Darmstadt 1958.

Dr. Vilko Androjna-dr. Miha Butina-Jože Fišinger-dr. Lev Svetek: Predpisi o pokojninskem zavarovanju s pripombami in sodno prakso, temeljna izdaja s I., II. in III. dopolnitvami, CZ »Uradni list LRS«, Ljubljana 1960, 61, 62 — 2 izvoda.

Dr. Vilko Androjna-Jože Fišinger-Viljem Pitako-Demetrij Zargi: Predpisi o invalidskem zavarovanju s pripombami in sodno prakso (temeljna izdaja s I. dopolnitvami), CZ »Uradni list LRS«, Ljubljana 1961, 62 — 2 izvoda.

Ing. Marija Brezinašček-dr. ing. V. Muljevič-ing. I. Hruška: Zbornik radova Jurema 1961. Mjerjenje regulacija i automatacija (referati na VI. jugosl. seminarju za regulaciju, mjerjenje i automataciju u Zagrebu od 17. do 23. aprila 1961), ETD Hrvatske, Zagreb 1962.

Dr. Radivoj Uvalić: Opšta teorija razmene u marksističkoj ekonomiji sa posebnim osvrtom na međunarodnu razmenu (skripta), EF, Ljubljana 1962.

Aleksander Senčar: Specifičnosti knjigovodstva v zunanjetrgovinskih gospodarskih organizacijah (skripta), EF, Ljubljana 1962.

Drago Stojković: Tehnika carinjenja in z njo povezana problematika (skripta), EF, Ljubljana 1962.

Dr. Ladislav Tambaća: Pomorsko osiguranje (skripta), EF, Ljubljana 1962.

Dr. Hugo Skala: Dokumentarni akreditivi v mednarodni praksi in sodstvu (skripta), EF, Ljubljana 1962.

Dr. Rikard Stajner-Viktor Franc: Ekonomske jedinice, OEP 5, »Informator«, Zagreb 1962.

Ing. Mladen Kmetić-Ivo Vitez-Ivan Juretić: Izveštajna služba u privrednim poduzećima, OEP 6, »Informator«, Zagreb 1962.

J. Mardou-R. G. Anklić-A. Mc Innis-R. C. Buser: Paper Machine Crew operating Manual (A Book for Paper Machine Operators), Lockwood Trade Journal Co., New York 1961.

Dr. Ing. M. Oehmichen-dr. Ing. W. Häussler-dr. Ing. H. Schöffler: Der mechanische Indikator zweite, überarb. Aufl., VEB Verlag Technik, Berlin 1959.

Tine Lah-Danilo Vezjak: Sistem in organizacija zunanje trgovine FLRJ. Priročnik za izpite zunanjetrgovinskih uslužbencev (skripta), »Obzorja«, Maribor 1962 — 2 izvoda.

Danilo Vezjak: Organizacija in poslovanje zunanjetrgovinskih podjetij. Priročnik za strokovne izpite zunanjetrgovinskih uslužbencev (skripta), »Obzorja«, Maribor 1962 — 2 izvoda.

Komune i privreda Jugoslavije — 1. in 2. knjiga, NSP »ORBIS«, Zagreb 1962.

Stane Krašovec: Problemi svetovnih agrarnih konjunktur in kriz (skripta), EF, Ljubljana 1962.

Fotografski dokumenti o boju Komunistične partije Slovenije II/2. MNO LRS, Institut za zgodovino delavskega gibanja, Ljubljana 1962.

Zbirka 20 jugoslovenskih tehničnih predpisov, ETZ, Ljubljana 1962 — 4 izvodi.

Dr. Karl Theodor Weiss-Dr. Wisso Weiss (bearb. und hergegeb.) Handbuch der Wasserzeichenkunde, VEB Fachbuchverlag, Leipzig 1962.

Društvo pravnikov LRS — Podružnica Maribor. Pravni priročnik III. »Obzorja«, Maribor 1961 — 2 izvoda.

Dr. Mihajlo Vuković-dr. Martin Vedriša-Djuro Vuković: Pravila gradjanskih zakonika s naknadnim propisima, sudskom praksom, napomenama in podacima iz literature — Priručnik za praksu, nauku i zakonodavstvo jugoslovenskog gradjanskog prava — Manualia Universitatis Zagrebensis, Zagreb 1961.

A. Leroy-M. Evrard-G. D'Herbmont-ing. Pavel Štular (prevod): Priročnik za plamensko varjenje in sorodne postopke (La Pratique du Soudage Oxyacetyléanique et des Techniques Connexes), DVT, Ljubljana 1962 — 5 izvodov.

Splodni tehniški slovar I. del, črke A—O, ZIT, Ljubljana 1962. 5 izvodov.

Ivan Bertoncelj: Metodologija profiliranja in programiranja, ZSI, Ljubljana 1962.

Dr. Stevan Kukoleča: Osnovi ekonomike i organizacije preduzeća, OEP, »Informator«, Zagreb

Inž. Milan Mole: Dokumentarna i informativna služba u poduzeću i ustanovi, OEP 9, »Informator«, Zagreb

Dr. Stojan Cigoj: Obligacijsko pravo. Poslovne in neposlovne obveznosti, CZ »Uradni list LRS«, Ljubljana 1962.

Franjo Aleš: Zaštitni odgoj kadrova u preduzeću. Zavod LRS za zdr. in tehn. varnost, Ljubljana 1962.

Gibanje zaposlenih v I. polletju 1963 v obratu Vevče

I. Poprečje zaposlenih po mesecih:

	1963	1962
Januar	913	841
Februar	912	846
Marec	912	840
April	918	836
Maj	920	835
Junij	933	844
Poprečje v I. polletju	918	840

Iz tega je razvidno, da je poprečno število zaposlenih v prvem polletju 1963 nasproti številu v prvem polletju 1962 naraslo za 9,3 %. Povečanje števila delavcev gre predvsem na račun uvedbe četrte izmene in povečanja nekaterih strokovnih služb. S tem povečanjem števila delavcev je bilo zagotovljeno neprekinjeno obratovanje in pridobljeno ca. 850 obratovalnih ur.

II. Intenziteta prihodov in odhodov je bila po mesecih:

	1963		1962	
	prišli	odšli	prišli	odšli
Januar	8	18	16	11
Februar	20	16	14	3
Marec	32	35	12	35
April	22	10	14	8
Maj	12	9	14	11
Junij	22	10	18	11

Skupno sklenjenih delovnih razmerij v prvem polletju 1963 je bilo 116, v istem razdobju lani pa 88.

Temu nasproti pa smo imeli 98 primerov prenehanja delovnega razmerja nasproti 79 v istem razdobju lani. Največja fluktuacija je bila v razdobju februar—april. Vzroki so predvsem: odhodi delavcev, ki si iščejo sezone zaposlitve, odhodi k vojakom, samovoljne zapustitve z dela in odhodi v pokoj.

V zadnjem času opazamo večji priliv delavcev in povpraševanje za delo je vedno večje. Za delo povprašujejo predvsem ne kvalificirani delavci in delavci nekaterih poklicev, predvsem kovinske in gradbene stroke. V glavnem gre za delavce iz drugih republik ter mladine, ki je končala osemletko in išče zaposlitve. To nam daje upanje, da bomo v prihodnjem obdobju lahko izbirali res najboljše delavce, kar bo vsekakor vplivalo na dvig proizvodnje in delovne discipline.

P. J.

Plavalne tekme v Vevčah

mesto si je priborila šola Sostro z 61 točkami, tretje mesto šola Vide Pregarčeve s 60 točkami in četrto mesto šola Kette-Murna s 45 točkami.

Rezultati:

33 m prosto ml. pionirke: 1. Liberšar Mojca (Sostro) 34,9, 2. Cerar Zdenka (Polje) 37,4, 3. Bau Valči (Sostro) 38,6.

33 m prosto st. pionirke: 1. Meljo Živka (Polje) 25,4, 2. Mison Barbara (V. Preg.) 34,3, 3. Lampič Danica (Sostro) 35,1.

33 m prosto ml. pionirji: 1. Trtnik (V. Preg.) 22,7, 2. Javornik (K.-M.) 29, 3. Jure Dušan (Polje) 37,8.

33 m prosto st. pionirji: 1. Robida Marko (Polje) 21,2, 2. Lampe Jure (Polje) 22,3, 3. Švarc Miloš (Polje) 22,9.

33 m prosto mladinke: 1. Roš Zdenka (V. Preg.) 24,4, 2. Meljo Živka (Polje) 25,4, 3. Lorbek Zdenka (Polje) 26,8.

33 m prosto mladinci izven konkurence: 1. Šajhar Žmago 19, 2. Svet Matjaž 21,4, 3. Lorbek Bojan 22,2.

3 × 33 m štafeta (moški): 1. Polje (Potočnik, Klešnik, Lampe) 1:11,2, 2. Polje (Robida, Jeriha, Zupančič) 1:14, 3. Kette-Murn (Grčar, Taurer, Tominc) 1:14,5, 4. Vida Pregarc (Levičnik, Štrukelj, Trtnik) 1:16,5, 5. Sostro (Petrca, Omahen, Bau) 1:31,5.

3 × 33 m prosto štafeta — mladinke: 1. Polje (Meljo, Lorbek V., Lorbek) 1:24,4, 2. Vida Pregarc (Roš, Logar, Mison) 1:38,5, 3. Sostro (Bau, Lampič, Liberšar) 1:48,9.

33 m prosto mladinci: 1. Lampe Jure (Polje) 22,2, 2. Grčar (K.-M.) 23,1, 3. Štrubelj Dušan (V. Pregarc) 24,5.

Tekmovalo je 74 učencev, ki so brez izjeme pokazali velike sposobnosti za to športno panogo. Plavalni klub bo skušal vse pritegniti k rednim treningom in ukreniti vse potrebno za vadbo in redno tekmovanje.

Samo medšolsko tekmovanje, kakor je bilo sicer kvalitetno, le ni pokazalo pravega razmerja sil med posameznimi šolami, ker

je mnogo dijakov na počitnicah. Prizadeti sta bili zlasti šoli Kette-Murna in Vide Pregarc, zaradi česar so se predstavniki šolskih klubov dogovorili, da bo enako tekmovanje prirejeno spet v prvih dneh septembra, takoj po začetku novega šolskega leta.

T. N.

Zabeleženo ob robu — ali kaj stane dober nasvet

Ni delovnega mesta v proizvodnji, kjer bi ne bilo v počitniških mesecih študenta z enomesečno obvezno ali neobvezno prakso.

Res je, da so praktikanti radovedni, seveda nekateri manj, drugi bolj. (Morda kdo od njih zasluži pohvalo, drugi pa grajo — toda o tem drugič.)

Zgodilo se je pri papirnih strojih. Praktikant je stopil pred strojevodjo in ga vprašal o izdelavi neke vrste papirja in delovanju strojne naprave. Dobil pa je tak odgovor: »Ti v sooje bukve (knjige) glej, mene pa pri miru pustí.«

Pravzaprav bi bil vsak komentar odveč, vendar pa bodi vsakemu članu kolektiva jasno, da bo mladinec, ki se danes uči, čez nekaj let dajal skupnosti le to, kar se je naučil. Če se je malo, bo malo dajal, če se je veliko, bo več pripomogel.

Strojevodja, ki bo kmalu stopil v pokoj in tam svojega znanja res ne bo več rabil, naj ga le razda mlajšim. Ne glede na to ali bo ta ali oni delal pozneje v našem ali kakem drugem podjetju. Vseposod bo delal za dobrobit vseh.

Se bolj pa se čudimo takemu ravnanju tistih strokovnih delavcev, ki imajo sami otroke, ki iščejo enako pomoč v drugih podjetjih ali ustanovah!

Razvoj delavskih organizacij papirničarjev

Skladno z razvojem proizvodnih sredstev papirnih obratov, ki so bila opisana v prejšnjem sestavku, se je tudi večalo število papirniških delavcev, razvijala delavska zavest, njihove organizacije in razredna borba proti kapitalističnemu redu. Na ta razvoj so v izdatni meri vplivale razmere v posameznih obdobjih, ekonomski pogoji ter aktivnost in razredna zavest papirničarjev.

V dobi ročne izdelave papirja — majhnih in razkropljenih obratov pred 200—300 leti — se izdelovalci papirja niso združevali v cehe, kot drugi rokodelci. Bilo jih je premalo pa tudi izdelovanje papirja je bila domena graščakov, ki so priučevali svojo služinčad k temu delu. Zato ne moremo govoriti o tedanjem papirničarju kot o celovitem rokodelcu ali kot o meznem — manufakturnem delavcu. Bil je grajski podložnik s posebnim položajem mojstra ali pomočnika. V razvitejših deželah so že tedaj obstajali manufakturni obrati, ki pa so se pri nas razvili dosti pozneje, vendar nikoli ne v posebno veliki meri. Zanje je veljal državni (avstrijski) papirniški red, datiran iz leta 1754, s katerim je bil določen delovni čas 15 ur in pol, plačilo za delo se je določalo od rizma (500 pol), predpisana pa je bila tudi minimalna čakalnina za čas, ko ni bilo dela, v denarju ali prehrani. Do stopnje manufakturnega obrata se je povzpelo samo obrat Tomaža Kumarja v Ajdovščini, ki je zaposloval nad 20 delavcev. Obrat je bil ustanovljen 1769. leta. Delo v tem, kakor tudi drugih manjših obratih, je bilo ročno in zelo naporno, pomočniki so spali in se hranili pri mojstru, oz. kar v prostorih za izdelovanje papirja. Konec 18. stoletja je večina manjših papirniških obratov propadla, obdržal se je le obrat v Medvodah in v Žužemberku, tako da lahko govorimo o nastajanju papirniškega proletariata šele s postavitvijo strojne papirnice na Vevčah. Fidelis Terpinec kot ustanovitelj papirnice je v začetku nabral okrog 70 delavcev iz vrst svoje služinčadi ter okoliškega kmečkega prebivalstva in jih tudi smatral kot služinčad. Ob konjunkturi, v kakršni se je v prihodnjih letih razvijala papirnica, je naraslo število zaposlenih na več kot 200. Prihajali so strokovni delavci iz avstrijskih papirniških obratov, brez premoženja, odvisni od svojih rok in znanja. Le-ti so skupaj z nekdanjimi domačimi dninarji tvorili začetek industrijskega proletariata v Vevčah in sploh papirni-

škega proletariata na Slovenskem, z že izoblikovanim interesom do stalne zaposlitve, primernih plač in najnujnejše zdravstvene zaščite, seveda pa brez organiziranega nastopa v obrambo svojih pravic. Zaradi lastnega interesa po razširitvi papirnice je Terpinec plačeval delavce še kar dobro, nudil jim je zdravniško pomoč s pogojem, da tudi sami prispevajo 1% od plače, druge oskrbe pa jim ni nudil. Čas od ustanovitve Terpinčeve družbe leta 1842 do prodaje papirnice družbi Leykam leta 1870 lahko štejemo v obdobje formiranja zavesti pod vplivom razvitejših delavskih društev iz koroških in zgornještarskih obratov.

Z združitvijo z Leykamovimi obrati je prišlo do tesnejšega stika tudi med delavci, zlasti z onimi iz gratweinskega obrata, iz česar je zrastle pobuda za ustanavljanje lastnih delavskih društev v Vevčah. Število zaposlenih je ta čas naraslo na več kot 500. K združevanju delavcev je pripomogel tudi obstoj socialdemokratske stranke in raznih katoliških društev v Ljubljani.

Prva delavska organizacija v Vevčah (hkrati tudi v Goričanah in na Verjah) je bila ustanovljena 17. maja 1899, imenovala se je »Socialdemokratsko društvo papirnih delavcev«, druga pa leto kasneje z imenom »Katoliško delavsko društvo«.

Močnejše socialdemokratsko društvo je v kratkem postavilo lastnikom zahteve po večjem zaslužku in izboljšanju zelo težkih delavnih pogojev. Ker po mirni poti ni bilo uspeha, so organizirali prvo stavko ob obletnici svojega obstoja, na pomoč so jim priskočila ljubljanska društva in tudi gratweinski papirničarji. Stavka je v celoti uspela, trajala pa je skoraj mesec dni. V obdobju pred prvo svetovno vojno sta bili še dve stavki leta 1908 in 1912, vsakokrat je bila dosežena polna solidarnost društev vseh Leykamovih obratov. Delavska društva tedanje dobe so bila usmerjena predvsem v obrambo zaslužka, manj ali skoraj nič pa v obrambo zdravja zaposlenih — 8 urnega delavnika, stanovanj in delovnih pogojev.

DELAŠTVO PO PRVI SVETOVNI VOJNI

Prva leta po končani vojni je bilo delavstvo pod vplivom Oktobrske revolucije zelo razpoloženo za razredni boj proti kapitalizmu, toda čvrstega revolucionarnega vodstva niso imeli ne v Ljubljani, še manj na Vevčah,

tako da aktivne borbe za socializacijo proizvodnih sredstev ni bilo. Državno kapitalistično vodstvo nove kraljevine je znalo izkoristiti neorganiziranost delavcev in začelo pritiskati k razpustu starih delavskih društev. Tako je prenehalo delovati Socialdemokratsko društvo papirnih delavcev, namesto katerega je bila kasneje ustanovljena Narodna strokovna zveza z vodstvom, ki je slej ko prej očitno kolaboracioniralo z lastniki papirnice in ostalo domala brez članstva. Katoliško delavsko društvo se je preimenovalo v Krščanskosocialno strokovno zvezo, ki so jo do okupacije vodili Henrik Sotlar, Edo Rešek in Janez Pangeršič (slednja sta padla v partizanih). S podporo in sodelovanjem vevških delavcev je bilo organizirano tudi kulturno izobraževalno društvo »Svoboda« s središčem v Zalogu in Zdvoru.

Do leta 1928 so bile tri protestne stavke zaradi redukcij in drugih kršitev pogodb; zahtevali so enotno in temeljitejšo kolektivno pogodbo. Tem težnjam delavcev je razen vodstva tovarne hudo nasprotovala Zveza industrialcev v Ljubljani. Dotlej je bilo v veljavi 22 različnih pogodb, neusklajenih in z veliko možnosti izigravanja. Borba za prvo kolektivno pogodbo ni bila lahka in je trajala nekaj let. Po številnih pogajanjih se je končno zaključila s popolno stavko vseh delavcev, zaradi česar so se morali lastniki končno omehčati in celo odstaviti tedanjega direktorja. Kolektivna pogodba je bila podpisana 19. novembra 1928. S pogodbo je bil — prvi v stari Jugoslaviji — ustanovljen delavski pokojninski fond, s katerim so bili vsaj v minimalni meri oskrbljeni za starost od dela izčrpani delavci za neprekinjeno delovno dobo 40 pa tudi 60 let.

Leta 1933 je bila ustanovljena Splošna delavska strokovna zveza, ki sta jo vodila Jože Mazovec in Jože Perčič, poznejša ustanovitelj partijske celice v tovarni (leta 1935). Ta organizacija je skupno z Jugoslovansko strokovno zvezo prevladujoče vodila delavsko gibanje in je imela tudi močan vpliv v okoliških vaseh. Partijska celica je znotraj teh organizacij povezovala delavstvo in ga usmerjala v načelno borbo proti kapitalizmu. Jugorasi in druge kvazidelavske organizacije se niti v Vevčah niti v Medvodah niso mogle uveljaviti.

Od leta 1930 pa vse do 1938 je bilo delavstvo v izjemo nekaj kratkih obdobjih v težkem polo-

žaju, vrstile so se redukcije in prekinitve obratovanja, zlasti pa jih je prizadel sklep vodstva tovarne leta 1936 o ukinitvi brusilnice v Medvodah, ustavitvi J stroja, odpoved kolektivne pogodbe in znižanje mezd za 10%. Proti tem sklepom se je začela 14. decembra 1936 stavka, ki je trajala 88 dni, vse do 23. III. 1937. Vodstvo tovarne je zaradi takih ukrepov predvidevalo stavko in si pripravilo zalogo 1200 ton papirja ter ostalo dolgo časa gluho za vsakršno zahtevo delavcev. Le-ti pa so se povezali z okoliškim prebivalstvom, organizirali oskrbo in čuvanje tovarne. Vsi poskusi lastnikov, da bi med delavce vnesli omahovanje in razdor, so se izjalovili. Stavkovni odbor, ki so ga vodili v večini komunisti, je organiziral podporo delavcev okoliških tovarn, zlasti iz Saturnusa, tako da je

letih ljudske revolucije je žrtvovalo svoje življenje 42 delavcev v partizanih, 13 kot talci, 25 pa jih je umrlo v internaciji.

Z zmago nad fašizmom so postali obrati bivših Združenih papirnic družbena last. Tovarne so bile zaplenjene v korist družbenega premoženja zaradi sodelovanja bivših lastnikov z okupatorjem. Po krajšem obdobju sekvestra so prevzeli obnovo tovarn v roke borci NOB in jih tako v Medvodah kot v Vevčah hitro usposobili za maksimalno proizvodnjo. Zlasti v prvih letih osvoboditve so vevški delavci vsako leto visoko presegali planske naloge. Dne 17. septembra 1950 je prevzel upravljanje tovarne delavski svet, ki vse do slej uspešno vodi obrate v Medvodah in Vevčah. Zlasti v proizvodnji so bili doslej doseženi zavidljivi uspehi. Samo na stro-

Na tečaju za osnovna delovna mesta v proizvodnji papirja. Kandidati pozorno poslušajo predavatelja, da bi pridobili čimveč dodatnega znanja

končno vodstvo tovarne sprevidelo, da ima opraviti z enotnim in organiziranim nasprotnikom, ki ga ni mogoče zlomiti. Stavka se je končala s sklenitvijo druge kolektivne pogodbe, s katero so delavcem priznali tridnevni dopust, delavcem stari nad 60 let so priznali starostno podporo in povečali mezde od 1,25 din do 7,50 din. Vse to pa še daleč ni bilo v sorazmerju s prejemki uradništva in bonitetami, ki so jih le-ti uživali. S tako imenovanim Trilerjevim fondom so zgradili zanje velik družbeni dom in kopališča, kamor delavec ni imel vstopa, hkrati pa so na tak način utajevali čisti dobiček pred davkarji in še bolj pred delavci. Do začetka okupacije so morali vevški delavci še nekajkrat stavkati, da so si zagotovili prejemke v razmerju z rastočo draginjo.

V zadnjih letih pred napadom fašizma se je vevško delavstvo v veliki večini strnilo okrog naprednega vodstva delavskih zvez, z zavestno željo po enotnosti in razredni borbi proti kapitalu. Odločilne zasluge za to so imeli člani Komunistične partije. Njihova odločna predanost interesom delavskega razreda, politična zrelost in borbenost je pokazala slovenskemu delavcu, kmetu in delovni inteligenci pot do najzlahnejše pridobitve v svoji zgodovini — do narodne osvoboditve in socialistične revolucije, v usodnih trenutkih, ko je kazalo, da bo slovensko ljudstvo zbrisano za vedno.

Ob vdoru fašistov in razsulu bivše Jugoslavije se je velika večina delavstva v Vevčah takoj opredelila za Osvobodilno fronto. Ustanovni sestanek je bil v tednu po napadu fašistične Nemčije na Sovjetsko zvezo. Ves čas NOB so delavci v velikih količinah dobavljali razni material partizanom. Nekaj delavcev je odšlo v partizane že v prvih dneh leta 1941, za njimi pa v letih 1942 in 1943 čedalje več. V

jih, ki so obstajali že pred vojno, je vevški kolektiv povečal proizvodnjo za 60% nasproti letu 1939. Nov papirni stroj, kupljen 1960. leta, visoko presega pogodbene kapacitete. Velika sredstva so bila vložena v modernizacijo starih naprav, pa tudi marsikaj se je spremenilo v organizaciji dela. Uvedene so ekonomske enote, planiranje stroškov, s čimer je zagotovljeno vsako leto skrbnejše gospodarjenje ob široki decentralizaciji samoupravljanja po ekonomskih enotah. Zlasti po vojnem obdobju je bila vevška tovarna središče uvajanja kadrov za nove tovarne papirja, ki se prav s pomočjo vevške tradicije uspešno razvijajo.

Vevče z dneva v dan spreminjajo podoba, saj kolektiv vlaga znatna sredstva tudi za komunalno dejavnost v občini. V zadnjem času si ponovno utira pot na inozemska tržišča (po daljšem premoru, ki ga je terjalo pomanjkanje papirja na domačem tržišču.) Izvozni oddelek podjetja si je utrdil dobre trgovske odnose z mnogimi firmami na zahodu, zlasti pa z mladimi razvijajočimi se državami Afrike in Azije.

Vevško delavstvo ima za seboj bogate proizvodne izkušnje, bogato tradicijo delavskega gibanja. Pogled v zgodovino kraja in tovarne daje prepričljivo sliko velikih pridobitev, ki si jih je slovensko ljudstvo priborilo s trudom in krvjo, zato pa o bodočnosti daje današnja dinamika hitrega razvoja jasno predstavo.

Na gospodarski zbornici so imeli sestanek, na katerem so razpravljali o integracijskem projektu jugoslovanske papirne industrije. Sklenili so, da bo načrt napravil Industrijski biro ob sodelovanju sodelavcev iz papirne industrije, med njimi tudi nekaterih strokovnjakov iz našega podjetja.

Tudi to je že zgodovinski posnetek: abiturienti prve generacije papirniške šole iz Vevč. Letos je na tej šoli 22 učencev. V eni prihodnjih številka pa bomo več pisali tudi o njih

Kadrovska služba poroča

z obrata Vevč

V mesecu juniju so prišli:
Ing. Edvard Ulčakar, asistent šefa proizvodnje,
Alojzija Strubelj, prebiralka,
Bojan Trtnik, praktikant tehnik v proizvodnji,
Alojz Avguštin, priučitev v proizvodnji papirja,
Alojz Miklavčič, isto,
Franc Jager, isto,
Feliks Mišmaš, isto,
Jože Mrvar, isto,
Ivan Končar, isto,
Milan Malinar, isto,
Junuz Merdžanović, isto,
Franc Kotar, isto,
Viktor Sluga, isto,
Janez Ogrinc, ref. pripravnik v izvozu,
Janez Presl, ref. za delovna razmerja,
Flora Nikoleta, pom. kuharice v počitniškem domu, Novigrad,
Josip Čurković, snažilec v počitniškem domu, Novigrad,
Jože Jančar, nanosilec na holandcih,
Alojz Brumen, pomožni delavec,
Anton Perko, ključavničar IV.,
Husein Adžanović, pomožni delavec,
Helena Babnik, snažilka.

V mesecu juniju 1963 odšli:

Muharem Buljubašić, neopravičeno izostal 7 dni,
Stjepan Filipašić, odpuščen v poskusni dobi,
Rasim Kurtović, odšel sporazumno,
Mladen Kalinić, sporazumno prenehalo delovno razmerje,
Ludvik Prošek, odšel na lastno željo,
Cveto Bricelj, neopravičeno izostal 7 dni,
Viktor Dimitrović, neopravičeno izostal 7 dni,
Uroš Sukolo, neopravičeno izostal 7 dni,
Alojz Avguštin, odšel v poskusni dobi,
Milan Malinar, odpuščen v poskusni dobi.

Poročili so se:

Franc Šoško in Karolina Kastelic,
Jože Grm in Ljudmila Zajc,
Jože Balažič in Ivanka Mergule,
Stjepan Baksa in Adela Barlič,
Sonja Kocjančič in Julij Skala, oba zaposlena pri nas,
Ivan Bogovič in Anica Skafar,
Marija Jančar in Andrej Trtnik,
Jože Putiš in Anica Sobar,
Ivan Kocjančič in Frančiška Kavka,
Olga Kokalj in Nenad Sobot.

Cestitamo!

Rodili so se:

Markelju Martinu, hči Lidija,
Plutu Jožetu in Veri, sin Jože,
Sobat Oligi, hči Stojanka,
Lavrenčič Marti, sin Primož,
Subelj Stanetu, sin Miran,
Mlakarju Ladotu in Anici, sin Marjan,
Milek Anici, hči Vesna,
ing. Jozelju Francu in Mariji, sin Igor,
Maroltu Jožetu in Mariji, sin.

Cestitamo!

Solanje:

Anton Perko, ključavničarski vajenec je 18. junija 1963 z uspehom zaključil svojo učno dobo in postal pomočnik. K uspehu mu iskreno čestitamo!

tamo, še več uspeha pa mu želimo pri njegovem bodočem strokovnem delu. Gabriel Vidic, električarski vajenec je prvo leto v vajenskem razmerju. Ko se je s svojim spričevalom v izobraževalnem centru, smo bili prijetno presenečeni. Želimo in upamo, da se bo tudi v bodoče tako potrudil, za prav dober uspeh pa mu prisrčno čestitamo.

Potovanja

Na desetdnevno potovanje v Švico in Zahodno Nemčijo sta konec julija odšla tehnični direktor tov. ing. Božo Igljič in pomočnik direktorja tov. Janez Lednik. V Švici se bosta pogovarjala z nekaterimi firmami o nabavi stroja za premaz in novega papirnega stroja, v Nemčiji pa o nabavi gladilnega stroja za papir za umetni tisk in za dobavo nove kuharije celuloze in naprav za zgoščevanje in regeneracijo.

z obrata Medvode

V mesecu juniju so se zaposlili:

Vladimir Buh, varnostni tehnik,
Vojin Cobotič, razkladalec surovin,
Djuro Perač, razkladalec surovin,
Siniša Barbulović, razkladalec surovin,
Ilija Ozdanovac, razkladalec surovin,
Josip Dujić, razkladalec surovin,
Hoda Nika, razkladalec surovin,
Slobodan Mititić, razkladalec surovin,
Jovan Burkić, razkladalec surovin,
Janez Kos, ključavničar,
Aziz Subašić, nakladalec lesa,
Sokolj Bucoli, razkladalec surovin,
Roman Nika, razkladalec surovin,

Ibro Duranović, razkladalec surovin,
Aziz Sabić, razkladalec surovin,
Matija Zdravec, razkladalec surovin,
Meho Horozović, razkladalec surovin,
Jože Zagar, nakladalec žamanja.

Obrat so v juniju zapustili:

Janez Rebolj, razkladalec lesa, sporazumno,
Stevan Gokjović, II. pom. izžemalnega stroja, samovoljno,
Arif Osmančević, nakladalec lesa, samovoljno,
Jožef Farkaš, II. pom. izžemalnega stroja, samovoljno,
Ragib Bunić, izpraznjevalec snovnih jam, samovoljno,
Vojin Cobotič, razkladalec surovin, v poskusni dobi,
Slobodan Mititić, razkladalec surovin, v poskusni dobi,
Jovan Burkić, razkladalec surovin, v poskusni dobi,
Siniša Barbulović, razkladalec surovin, v poskusni dobi,
Jakob Catar, sekalec žamanja, umrl,
Ivan Jarc, predčistilec lesa, upokojen.

Cestitke:

Vajenec kovinske stroke Janez Kos je dne 13. 6. 1963 uspešno opravil izpit za kvalificiranega ključavničarja.

Cestitamo!

Na novi življenjski poti želimo vsi srečo:

Silvi Kozamernik-Grošljevici, uslužbenki v knjigovodstvu OD,
Vidu Mravljetu, pripravljalcu kisline.

Ogledali smo si gospodarsko razstavo v Mostah

Občina Moste-Polje praznuje svoj praznik vsako leto v mesecu juliju kot spomin na dni iz začetkov naše oborožene vstaje. Vsakoletno praznovanje nas združuje ob raznovrstnih prireditvah, športnih tekmovanjih med športniki raznih gospodarskih organizacij naše občine, ob promenadnih koncertih raznih godb, zabavnih prireditvah in podobno.

Nedvomno pa je bila med drugim letos najzanimivejša okusno, spretno in estetsko prirejena gospodarska razstava, ki smo si jo ogledali skupno z mladino obrata Medvode. Gospodarska razstava razvoja občine je s slikami, grafikoni, pojasnili in razstavljenimi raznovrstnimi proizvodi uspela prikazati nenehno rast proizvodnje za kakih 10 let nazaj, to je od začetka delavskega samoupravljanja do danes. Na razstavišču se je vsak še tako nepoučen obiskovalec lahko takoj seznanil z raznovrstnimi uspehi posameznih podjetij. Ne-

katera podjetja so po znižanih cenah prodajala posamezne artikule. Razstava je zajela vse veje industrije v občini pa tudi privatni obrtniški sektor.

Posebno zanimiv in lepo prikazan je bil predvojni in medvojni razvoj borbe naših občanov proti zatiralcem razrednega boja. V sliki in besedi so bili prikazani posamezni borci, talci in interniranci, ki so se borili proti okupatorju, nekateri pa celo žrtvovali svoja življenja. V istem prostoru je bil tudi prikazan povojni razvoj zdravstvene in varstvene službe v občini.

Tudi naše podjetje je prispevalo k kvaliteti razstave s posebnim paviljonom. Prikazalo je večino svojih izdelkov in gospodarski napredek v zadnjem letu. Razen proizvodnje so se predstavile tudi nekatere službe in pokazale razvojno pot podjetja. Število razstavljenih in obiskovalcev je potrdilo, da je razstava v celoti uspela.

J. M.

Med mladino obeh obratov je potrebno večje sodelovanje

Sklep lanske letošnje konference mladine obrata Vevče je bil tesnejše sodelovanje z mladino obrata Medvode. Do 14. junija t. l. skupnih akcij obeh mladinskih organizacij ni bilo. Zato smo se na prvem sestanku obeh vodstev mladinskih organizacij seznanili med seboj, predosem pa z delom in uspehi obeh organizacij. Ugotovitev, da smo se do sedaj ukvarjali le z reševanjem svojih problemov, velja za obe organizaciji. Obe organizaciji sta skušali seznaniti svoje člane s proizvodno in drugo problematiko, ki zanima mlade na proizvodnih konferencah. Športno udejstvovanje v obeh obratih je v zadnjem času zaživelo, vendar uspehi še niso najboljši. Pri tem

se pozna nekajletno mrtilo mladinskih organizacij v obeh obratih, kot tudi neorganizirano športno izživiljanje mladih.

Skupni sklepi sestanka tovarniških vodstev ZMS obrata Vevče in Medvode:

— Ustanovitev koordinacijskega odbora, ki bo pripravljala skupne akcije v športu (skupni treningi),

— prirejal ekskurzije, izlete in družabna srečanja mladine obeh obratov z drugimi mladinskimi aktivi,

— pripravil v najkrajšem času skupno proizvodno konferenco mladine obeh obratov v Medvodah z namenom, seznaniti mlade z razvojem podjetja glede na sedanje in prihodnje investicije.

J. M.

Ekskurzija delavcev iz proizvodnje v tovarno lepenke Ceršak

Želja delavcev iz proizvodnje, ki so delali v izmeni, ki je bila prosta 15. 7. 1963, da bi si ogledali sorodno tovarno lepenke v Ceršaku, se je izpolnila. Izobraževalni center je pripravil ekskurzijo. Omenjenega dne smo se zbrali pred upravnim poslopjem in polni pričakovanja ob 5. uri zjutraj krenili na pot.

Po lepi vožnji smo ob 9. uri prispeli v Ceršak, kjer nas je prijazno sprejel direktor tov. Leon Pogled, stari znanec iz časa, ko je služboval v Vevčah. Razdelili smo se v tri skupine. Dve sta vodila obratovodja in delovodja, starejše sodelavce pa je vodil od oddelka do oddelka direktor in vse natanko razkazal in tolmačil. Ze med ogledom se je naše mnenje o podjetju spremenilo. Mislili smo, da v tej tovarni delajo samo lepenko za embalažo, po raznih vzorcih pa smo videli, da proizvajajo vse vrste lepenke, od navadne do najfinejše za kovčke in v vseh barvah. Opazovali smo tudi, kako lepenko lakirajo.

Kolektiv je v lanskem letu investirao za napredek tovarne 860 milijonov din. Nabavil si je nov moderni stroj, s katerim je prešel od klasične ročne izdelave na moderno proizvodnjo. Stroj upravlja samo dva delavca, proizvodnost pa se je z novim strojem precej dvignila. Kljub temu ne morejo zadostiti potrebam vseh kupcev na domačem in tudi tujem tržišču. Zgradili so novo kotlararno, sortirno dvorano, modernizirali delavnice itd.

Po osvoboditvi je bila tovarna zastarela, proizvajali so na klasičen način, stavbe so bile vse lesene, danes pa že lahko govorimo o moderni tovarni. V njej je zaposlenih preko 400 delavcev in delavk, ki so povečini iz okoliških vasi. Za delavce in uslužbenice so zgradili več blokov za stanovanje.

V tovarni so lepo uredili kuhinjo. V njej dobe delavci dnevno tri obroke hrane, tudi nočna izmena dobi topel obrok po zmerni ceni (malica s kruhom 40 din, pivo 60 din). Po ogledu tovarne nas je tov. direktor povabil v menzo na okrepčilo. Zahvalili

smo se za prisrčen sprejem in želeli celotnemu kolektivu tudi v bodoče še veliko uspeha pri delu. Poslovili smo se od tovarišev naše stroke v upanju, da tudi oni pridejo in vrnejo obisk.

Se enkrat se zahvaljujemo upravi tovarne in izobraževalnemu centru, ki nam je omogočil, da smo spoznali delo delavcev v Ceršaku, kar nam bo samo v korist pri našem bodočem delu.

DRUŽBENI STANDARD

Že pred dvema mesecema so začeli s preidavo prostorov v DD z namenom, da bi polovico levega dela prilijčja preuredili v obrat družbene prehrane. Delo sicer ne napreduje posebno hitro, upamo pa, da bo preureditev končana v prvih jesenskih mesecih. Težave delajo instalacije, posebno električne, le-te so zastarele, tudi njihova dimenzija ne ustreza bodočim zahtevam.

Začelo se je tudi delo pri pripravi zazidalnih načrtov za zidanje stanovanj. Predvidenih sredstev za zidanje stanovanj v obeh obratih niso izkoristili, ker teče pripravljalni postopek za izdajo lokacij. Te pa so v neposredni zvezi z urbanističnim, oziroma zazidalnim načrtom, na katerega moramo še čakati. Manjši zneski od teh sredstev so uporabljeni za popravilo in nabavo opreme v samskih domovih, za ureditev počitniškega doma in opremo kuhinje obratne menze.

OBRTNA AMBULANTA IN HTV SLUŽBA

V prvih šestih mesecih se je pripetilo 138 nesreč pri delu. Ca. 70% nesreč se je pripetilo zaradi osebnega faktorja zavarovancev. V stalež je bilo sprejetih 67 ponesrečencev. Nesreče pri delu v I. polletju 1963, leta so nasproti istemu obdobju 1962 narasle 1,2%.

V obratu Medvode je bilo 20 nesreč. Od tega je bilo 13 ponesrečencev sprejetih v stalež.

Obratna ambulanta je v tem času delovala kurativno in preventivno. V tem času je iskalo zdravstveno pomoč v ambulanti 2074 delavcev. V bolniški stalež je bilo sprejetih 735 zavarovancev.

Po zakonu o zdravstvenem zavarovanju je bilo pregledanih zaradi poklicnih obolenj 56 zavarovancev. 16 zavarovancev je bilo pregledanih iz živilske stroke, 57 pregledov pa je bilo za novodošle.

Pri sprejemu v stalež bolnih so prednjačile naslednje bolezni: — nega družinskih članov 96 primerov — bolezn dihal . . . 83 primerov — angine — influence 70 primerov — obratne nesreče . . 67 primerov — revmatična obolenja 28 primerov

Poprečen bolniški stalež v obratu Vevče je bil 37, v obratu Medvode pa 24 delavcev.

Obisk mladih Kranjčanov

Kratek telefonski razgovor je zadostoval, da smo se zmenili za obisk Kranjčanov pri nas. 13. junija so se s tovarniškim avtobusom pripeljali pred upravno poslopje. Pričakali so jih člani tovarniškega komiteja mladine in se seznanili z njimi. Bilo jih je 34, med njimi več mladink. To je bila mladina kranjske »Save«. Razdeljeni v dve skupini so si ogledali obrat. Živo so se zanimali za posamezne proizvodne procese. To je bilo zanje prvo srečanje s papirničarji in vodiča sta se morala zelo potruditi, saj so vprašanja kar deževala. Najbolj jim je bil všeč IV. PS. Po kakšni uri in pol hoje po tovarni smo posedli okrog miz. Utrujenim gostom smo servirali nekaj osvežujočih brezalkoholnih pijač in skromen prigrizek.

V razgovoru smo mlade Kranjčane najprej seznanili z zgodovinskim razvojem našega obrata s poudarkom, da letos praznujemo 120-letnico strojne izdelave papirja. Nato smo se v kratkem

ustavili pri opisu posameznih faz prehajanja lastništva obrata iz rok ene v drugo delniško družbo. Povedali smo jim tudi nekaj o predvojnem delu sindikalne in partijske organizacije, o staskah, ki so jih organizirali in o medvojni povezanosti večini na delavstvu z NOV. Ustavili smo se pri vprašanjih sedanje proizvodnje in delavskega samoupravljanja, kar je naše goste zelo zanimalo.

Več so želeli zvedeti tudi o delu naše mladinske organizacije. V kratkem prikazani uspehi našega dela kot proizvodne konference, športna srečanja, problemi v zvezi s kadrom naše organizacije, so karakteristični tudi za njihovo organizacijo. Tudi pri njih so v tovarni mladinsko organizacijo na novo obudili pred dobrim letom. Še marsikaj smo se zmenili, nazadnje pa smo se poslovili od Kranjčanov, ki so se zahvalili za sprejem in nas povabili, naj se še letos oglasimo pri njih.

Vpisujemo moško mladino

dvoletno papirniško šolo

pri Šolskem centru tiska in papirja v Mostah, Pokopališka 33

Pogoji:

Uspešno opravljena osemletka
Starost od 15 do 18 let
Neoporečno zdravje

Kandidati se lahko javijo v izobraževalnem centru podjetja vsak dan od 6. do 14. ure, najkasneje do 25. avgusta 1963. Zaželeno je stanovanje na območju Moste-Polje ali v Ljubljani. Po dovršeni šoli postanejo učenci kvalificirani oziroma visokokvalificirani papirničarji. Marljivejšim so dane možnosti za nadaljnji študij in napredovanje.

Iz poročila komercialnega direktorja, tov. Marlot o poslovnem obisku naših kupcev v Italiji je razvidno, da so kupci zelo zadovoljni s standardnimi papirji, ki jih pri nas izdelujemo, ne moremo se pa še popolnoma uveljaviti s tiskovinami. Pri izdelavi in kontroli le-teh je treba pozornost še povečati. Nujno je, da bi čimprej formalizirali oddelek tehnične kontrole izdelkov in razvoja proizvodnje.

Celotni dohodek je po fakturirani realizaciji (v prvih šestih mesecih dosežen z 61,4%). Če ga primerjamo z lanske letošnim, znaša 131,4%. S tem v zvezi je narasla tudi produktivnost, vzporedno z njo pa tudi osebni dohodki. Tako nam indeks produktivnosti kaže 122% na isti višini pa so tudi osebni dohodki.

O XII. športnih igrah papirničarjev Slovenije

Člani sindikalnih podružnic slovenskih tovarn papirja so že dvanajstič zapustili za tri dni svoje stroje in druga delovna mesta, da bi pomerili svoje sile na športnem polju.

Že nekaj mesecev je odbor za organizacijo XII. športnih iger papirničarjev razpravljal o načinu, organizaciji in izvedbi tekmovanja. Odločili so se, da bo gostitelj tokrat Tovarna dokumentnega in kartnega papirja v Radečah pri Zidanem mostu.

Že v zgodnjih jutranjih urah 11. julija so se začeli športniki zbirati v prijazni dolini ob Savi. Prišli so iz vseh krajev, le severne tovarne so letos izostale zaradi prevelikih del pri obnovi svojih obratov. Lepo okrašeno mesto je dalo slovesen izgled in prazničen občutek. Transparenti, zastave, cvetje — vse je pozdravljalo prihajajoče, stanovski tovariši iz Radeč pa so se segali v pozdrav starim znancem.

Po skromni, vendar pa pristrčni paradi skoraj tristo športnikov, ter po odigranju državne himne in dviganju zastave, so vse udeležence pozdravili predstavniki kolektivov, sindikalnih organizacij in predstavniki oblasti v kraju, nakar so se skupno podali na novo urejeno športno igrišče, ki ga je prav ob tej priliki otvoril direktor radeške papirnice, tov. Stane Koselj. Novo urejeno nogometno igrišče, lahkoatletska steza, prostor za gledalce in zelena okolica so nas prijetno presenetili. Še večjo vrednost športnemu parku pa daje način gradnje, tj. pomoč mladinskih delovnih brigad iz okolice in udarniško delo domačinov. S takimi dosežki se žal le malokateri kraj lahko ponaša, zato gre Radečanom in okoličanom vse priznanje.

Takoj po otvoritvi igrišča so se začela tekmovanja, ki so potekala v najlepšem redu, kar je brez dvoma zasluga prireditelja. Le en dan je vreme motilo lepoto nastopov. Seveda rezultati niso kdovekaj blesteči. To tudi ni bil cilj teh tekmovanj. Bolj važno je, da člani kolektivov, posebno pa mladina, čutijo potrebo po športnem izživiljanju, da po trudi daljnemu delu stopijo na zeleni travnik in naberejo novih moči za nadaljnje delo, glavno pa, da vnašajo med svoje vrste duh discipline, napredka in tovariške borbenosti. To borbenost pa je vsak trezno presojujoč gledalec lahko opazil, saj med tekmovanjem ni prišlo do nobenih netovariških izpadov, čeprav so se nastopajoči borili za uspehe vneto in z vsemi silami. Če bi tak duh vladal tudi na drugih igriščih, bi človek bolj zadovoljen odhajal zlasti z nogometnih tekem.

In končno o vsakoletnih športnih igrah papirničarjev Slovenije še nekaj misli, ki smo jih ujeli v pogovorih in o katerih bi bilo dobro razmisliti.

Ker se tekmovanje odvija v vseh športnih panogah in po navadi nastopa kar šest kolektivov, je nujno, da se udeleži prireditve veliko število ljudi, ki jih je treba nahraniti in prenočiti. Vsa tekmovanja potečejo v

pičlih treh dneh. To je za posameznike, ki nastopajo tudi v petih disciplinah, prehud napor. V okolici tovarn je težko dobiti stanovanje za tako množico ljudi, če pa jih podjetje, ki igre prireja le oskrbi, je to povezano z relativno visokimi stroški. Tem stroškom se moremo izogniti le tako, da bi kolektivi v večmesečnem medsebojnem tekmovanju ob nedeljah določili finaliste, ki bi se kasneje pomerili za

naslov prvakov papirničarjev v športu. Ob taki priliki bi pa spet priredili tudi družabni sestanek. S tem bi odpadla preobremenjenost športnikov, zlasti pa bi se znižali stroški sindikalnih podružnic za letne športne igre.

Teh nekaj misli naj bi vodilo nadaljnje razprave sindikalnih organizacij po kolektivih o XIII. športnih igrah in podobnih prireditvah v bodočnosti.

S. R.

Rezultati XII. športnih iger papirničarjev SRS

SKUPNA OCENA — MOŠKI

1. Videm-Krško, 199 točk;
2. Vevče-Medvode, 183 točk;
3. Količevo, 181 točk;
4. Radeče, 175 točk;
5. Industrijski biro 157 točk.

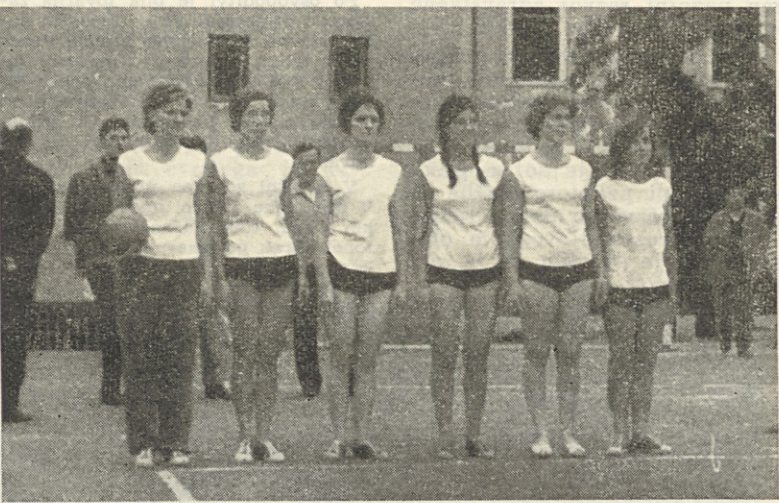
VRSTNI RED MOŠKIH EKIP

Lahka atletika

- Vevče-Medvode 35 točk,
Videm-Krško 30 točk,
Radeče 27 točk.

V polčasu so se športniki pomenili marsikaj koristnega, seveda o taktiki v drugi polovici igre

Mlada ženska odbojbarska ekipa Vevč

Met krogle: 1. Milan Kunc, Ind. biro 10,78, 2. Slavko Stepanovič, Vevče-Medvode 10,27, 3. Tone Novak, Vevče-Medvode 10,22.

Met diska: 1. Tone Novak, Vevče-Medvode 29,56, 2. Milan Kunc, Ind. biro 26,73, 3. Sandi Rihtar, Količevo 26,72.

Met kopja: 1. Slavko Stepanovič, Vevče-Medvode 50,00, 2. Mirko Simončič, Radeče 45,45, 3. Milan Kunc, Ind. biro 42,92.

Namizni tenis: 1. Količevo 30 točk, 2. Videm-Krško 25 točk, 3. Ind. biro 22 točk.

Posamezniki: 1. Marjan Naraglav, Videm-Krško, 2. Janez Kožar, Količevo, 3. Milan Dajzinger, Količevo.

Sah: 1. Količevo 25 točk, 2. Videm-Krško 20 točk, 3. Vevče-Medvode 17 točk.

Posamezniki: Najboljši posameznik na 1. deski: Vide Vavpetič, Količevo, na 2. deski: Stane Laznik, na 3. deski: Ivan Sonc, Količevo.

Posamezniki — Tek na 100 m: 1. Milan Kunc, Ind. biro, 12,0, 2. Marjan Koren, Radeče, 12,1, Marjan Košak, Količevo 12,1, 3. Slavko Pajtlar, Videm 12,2.

Tek na 1500 m: 1. Jože Span, Videm, 4,42,0, 2. Jože Zdravec, Vevče 4,42,6, 3. Jože Puntar, Videm 4,49,0.

Skok v daljino: 1. Milan Kunc, Ind. biro 5,62, 2. Karel Novak, Videm 5,55, Marjan Koren, Radeče 5,55, 3. Franc Pukl, Radeče 5,46.

Skok v višino: 1. Silvo Černe, Vevče-Medvode 160, 2. Ivan Hiršelj, Radeče 160, 3. Marjan Koren, Radeče 160.

Troskok: 1. Ivan Hiršelj, Radeče 12,72, 2. Milan Kunc Ind. biro 12,00, 3. Marjan Koren, Radeče 11,78.

Odbojkarji pred tekmo z ekipo Količevega

Nogomet: 1. Radeče 35 točk, 2. Vevče-Medvode 30 točk, 3. Videm-Krško 27 točk.

Odbojka: 1. Ind. biro 30 točk, 2. Videm-Krško 25 točk, 3. Vevče-Medvode 22 točk.

Streljanje: 1. Videm-Krško 738 krogov, 25 točk; 2. Radeče 728 krogov, 20 točk; 3. Vevče-Medvode 718 krogov, 17 točk.

Posamezniki: 1. Stane Rihtar, Videm-Krško 166 krogov, 2. Andrej Knez, Radeče, 158 krogov, Karel Bonisego, Vevče-Medvode, 158 krogov, 3. Ciril Prijatelj, Videm-Krško 153 krogov.

Kegljanje: 1. Količevo 1132 kegljev, 25 točk; 2. Vevče-Medvode 1112 kegljev, 20 točk; 3. Videm-Krško 1032 kegljev, 17 točk.

Posamezniki: 1. Vide Vavpetič, Količevo 205 kegljev, 2. Fric Majhenič, Količevo, 204 keglje, 3. Ivan Sonc, Količevo, 200 kegljev.

Plavanje: 1. Videm-Krško 30 točk, 2. Radeče 25 točk, 3. Vevče-Medvode 22 točk.

Posamezniki — 50 m prsno: 1. Marjan Naraglav, Krško 40,3, 2. Vlado Pavlin Videm-Krško 40,9, 3. Miro Mladenovič, Radeče 41,0, Bogdan Lampič, Vevče-Medvode, 41,0.

50 m prsto: 1. Naraglav Marjan, Videm-Krško 29,6, 2. Stane Kajič, Radeče 31,5, 3. Stane Iskra 32,4.

Stafeta 3 x 50 m: 1. Videm-Krško 1,34,4, 2. Vevče-Medvode, 1,40,5, 3. Radeče 1,43,1.

VRSTNI RED ŽENSKIH EKIP

1. Radeče 102 točki,
2. Videm-Krško 102 točki,
3. Ind. biro 83 točk,
4. Vevče-Medvode 67 točk,
5. Količevo 47 točk.

Lahka atletika: 1. Radeče 35 točk, 2. Količevo 30 točk, 3. Videm-Krško 27 točk.

Posameznice — Tek na 80 m: 1. Marinka Grčar, Količevo 12,1, 2. Anica Strniša, Radeče 12,2, 3. Marija Rožič 12,8.

Skok v daljino: 1. Leja Likar, Videm-Krško 3,64, 2. Anica Strniša, Radeče 3,53, 3. Marinka Grčar, Količevo 3,44.

Met krogle: 1. Marija Kovač, Radeče 7,82, 2. Iva Zajc, Količevo 6,92, 3. Vera Knez, Radeče 6,83.

Odbojka: 1. Radeče 30 točk, 2. Videm-Krško 25 točk, 3. Vevče-Medvode 22 točk.

Namizni tenis: 1. Videm-Krško 30 točk, 2. Ind. biro 25 točk, 3. Radeče 22 točk.

Posameznice: 1. Lea Likar, Videm-Krško, 2. Darinka Jevšnik, Videm-Krško, 3. Francka Lukner, Ind. biro.

Streljanje: 1. Vevče-Medvode 25 točk, 498 krogov; 2. Videm-Krško 20 točk, 480 krogov; 3. Količevo 17 točk, 466 krogov.

Posameznice: 1. Anica Balja, Videm-Krško 113 krogov, 2. Vera Knez, Radeče 112 krogov, 3. Joža Senegačnik, Videm-Krško 105 krogov, Milena Bergan, Količevo 105 krogov.

KEGLJANJE

V dnevih okoli 22. julija je slavila domačka občina občinski praznik. Med prireditvami je bila tudi otvoritev novega trizestnega kegljišča v Jaršah, ki sta ga s skupnimi močmi zgradili Papirnica Količevo in Industrijski biro Jarše. Ob otvoritvi so priredili

tudi kegljaški turnir po načinu borbenih partij. Med osmimi moštvi smo kegljali tudi Vevčani in zasedli prvo mesto s 338 keglji pred KK Domžale in Savo iz Tačna. Pristrčni prireditvi je prisostvovalo večje število ljubiteljev kegljanja.

VTISI Z BLEJSKEGA FESTIVALA

Od 19. do 23. maja 1963 sem sodeloval na blejskem festivalu šahistov iz Jugoslavije, Nemčije, Italije, Avstrije in Bolgarije.

Razdeljeni smo bili na 10 skupin. Vsaka skupina je štela 16 ekip. V posebni skupini so igrali vele mojstri Gligorič, Trifunović, Udovčić, Ivkov, Parma in več drugih domačih in tujih šahovskih ekip za pokal maršala Tita.

Igral sem za šahovski klub Borovnica, ki je tekmoval v IV. skupini. Razen Borovnice so tu igrale še ekipe: »Judenburg« iz Nemčije, »Triestina« iz Italije, »Čelik« iz Nikšića (z mojstrskima kandidatom Bojovićem in Nikčevićem), »Torpedo« iz Reke (z mojstrom Rukavinom), Ptuj 1. ekipa, »Radnički« iz Zrenjanina, »Borac« iz Paraćina, in še devet drugih ekip iz raznih mest Jugoslavije. Ekipa, v kateri sem igral, je na tem tekmovanju premagala ekipo »Borac« iz Paraćina, »Ivo Lole« »Borac« iz Paraćina, »Ivo Lola Ribar« iz Beograda, »Radnički« iz Zrenjanina, neodločeno pa je igrala z ekipo »Viskoza« iz Loznice, a zgubila z ekipo »Čelik« iz Nikšića. Od petih partij, ki sem jih odigral, sem osvojil 3 in pol točke. Udeležba na festivalu je bila razmeroma velika, saj je sodelovalo več kot 160 ekip, vendar je organizacija kot tudi skrb za tekmovalce bila brezhibna. Veliko zaslug za uspešno prireditev ima nedvomno šahovska zveza Slovenije. Mnenja sem, da prihodnje leto ne sme manjkati ekipa iz naše tovarne.

Mešič

V skoku v višino je zasedel I. mesto naš tekmovalac, obratni električar Silvo Černe

Pred otvoritvijo XII. športnih iger papirničarjev Slovenije